ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4854 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 26/8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 ՇԱԲԱԹ 29 ՇԵՎՎԱԼ 1319 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4854

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական և Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ և գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղրշ.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	ֆրանք
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուին, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով։

Ընդունուած բայց չտպուած յօդուածները չեն վերադարձուիր։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Չեմ գիտեր թէ պէտք գործածո՞ւ, եթէ ձեզի ըսելու ըլլամ որ հերքումը կատարեալ հիւանդութիւն մըն է Հայոց մէջ։ Հաւատացէ՛ք ըսածիս, կատարեալ ախտ մը, և այն տեսակ ալ ախտ մը որ երթալով կը ծաւալի, երթալով կ'արմատանայ։ Բան մը ըսուեցա՞ւ, բան մը գրուեցա՞ւ, իրաւ կամ սուտ, անպատճառ հերքում տալ պէտք է, ու կը տրուի ալ, գրեթէ առանց բացառութեան։ Շատ հեղ, նոյն իսկ գրուածը չհրատարակուած և կամ ըսուածը արձագանգ չգտած, հերքումը պատրաստուած կ'ըլլայ, հերքումը տպագրուած կ'ըլլայ։ Ոչ ոք կը մտածէ քիչ մը սպասել, հասկնալ ըսուածին կամ գրուածին բնոյթը, դատել զայն, և անոր իրաւացի կամ անիրաւ հանգամանքը ստուգել։ Ինչերնո՞ւն պէտք այդ ամէնը. քանի որ բան մը գրուած է, քանի որ բան մը ըսուած է, անպատճառ պէտք է հերքել։

Ու որչա՜փ դիւրին, որչա՜փ հեշտ բանն էր այդ հերքումները։ Վարժուած մարդ մը միակ օրուան մը մէջ կրնայ քանի մը տասնեակ հերքումներով պատրաստել անոնցմէ, առանց նեղուելու, առանց յոգնելու, առանց քրտնելու։ Նոյն իսկ կրնայ պատրաստած միջոցին պարահանդէսի մըն ալ մասնակցիլ և կամ փառաւոր խնջոյքի մը մէջ թաղուիլ։ Վերջապէս կրնայ այդչափ հերքում տալ առանց ձեռքի գործը ձգելու, մինչև անգամ եթէ անկողնին մէջ ալ գտնուելու ըլլայ։ — Եթէ այսինչ բանին համար ծուռ է ըսուած, հերքում տալու մը այդ միևնոյն բանին համար շիտակ է ըսելով կրնայ ելլել գործին մէջէն։ Եթէ ձիւնը ճերմակ է գրուած է, պէտք է ձիւնը սև է ըսել։ Եթէ քահանան խալփախ կը դնէ ըսուած է, պէտք է խալփախ չէր դներ և կամ գդակ կը դնէ ըսել։ Եթէ ջուրը հեղուկ է ըսուած է, պէտք է թանձր է գրել։ Այսպէս, զինուորին համար ո՛չ զինուոր, առաքինիին համար բարոյականի տէր, չարին համար բարի, անխելքին համար հանճարեղ, տգէտին համար կարող, գռեհիկին համար ազնուական ըսել, ու փոխադարձաբար։ Մեր մէջ, ա՛ս է հերքում ըսուածը, և այդպէս ըլլալուն համար է որ հերքումները, — ըլլան Առաջնորդարաններու, Թաղ. Խորհուրդներու, հոգաբարձութեանց, մարմիններու, և կամ մասնաւորներու կողմէ, — այնչա՛փ առատ են, այնչա՛փ անթուելի։

* * *

Հերքում տալու այդ դիւրութեան, գրեթէ ատրավիական տեսքը անգամ վերջին ծայր ծիծաղելի համեմատութեանց կը հասնի։ Հազարին մէջէն օրինակ մը յիշեմ հոս։ — Օր մը, թաղական Խորհրդարան մըն էր, բաւական աղմուկ մը ծագած էր թաղին վարժարաններէն մէկուն ուսուցչին շուրջը։ Կ'ըսէին թէ աշակերտ մը զարնելով աղուոր մը թաքուցեր և կյտին ալ խախտեր է։ Խորհուրդին ատենապետը, որուն առջև կ'երեւայ թէ խնդրոյ առարկայ ուսուցիչը բարեւ չէր բաներ, մասնաւորաբար լեղին կտրած, երկինքին շանթերը կը հրաւիրէր յանցաւորին վրայ։ Պէտք է հրաժարեցնել, կը պոռար, պէտք է վռնտել, առանց իսկ առնելիքները տալու։ Անպիտանին ո՛վ իրաւունք տուաւ աղայ մը ծեծելու։ Թաղ. Խորհրդոյ անդամ է կարծես։ Ցայտնի է որ Խորհուրդը համամտութիւն պիտի յայտնէր իրեն։ Ճիշդ այդ պահուն ժամկոչը ներս մտնելով շիտակ Ատենապետին քով գնաց, և ցած ձայնով մը ըսաւ.

—Ատենապե՛տ էֆէնտի, դպրոցին վրայ վաղը բան պիտի գրեն ղազէթային մէջ։ Դուրսը երկու հոգի կը խօսէին կոր, ականջ տուի։ «Վարժապետին կաշին պիտի քաշենք», կ'ըսէր կոր մէկը։

Ատենապետը տեղէն թիզ մը վեր ցատկեց պոռալով.

—Վա՜յ անօրէններ, բան գրել կ'ըլլա՞յ... շո՛ւտ Ատենադպիր էֆէնտի, հերքում մը... հերքում մը. հեմ զօրլը հերքում մը..., սանկ ծիծաղելի բան մը...

—Բայց էֆէնտի, ի՞նչ պէտք հերքենք։

—Գրուածը։

—Տակաւին չէ հրատարակուած։

—Աւելի լաւ նա՛, գրուելէն առաջ՝ եթէ ըսենք թէ այսինչ լրագրին այսինչ թերթին մէջ գրուածը սուտ է, մենք շահած կ'ըլլանք առաջնութիւնը։

—Աղէկ, բայց չեմ գիտեր թէ ի՛նչ ձեւ տուած են գրուածին, որպէս զի անոր համեմատ պատրաստեմ հերքումը։

—Ձա՛նըմ ի՛նչ պէտք... անոնք պիտի գրեն թէ վարժապետը աղայ մը ծեծեր է, մենք ալ կ'ըսենք որ վարժապետը աղայ չէ՛ ծեծած։

Համոզուած կամ ո՛չ, չեմ գիտեր, ատենադպիրը վերջ ի վերջոյ գրեց հերքումը, զոր խելօքն պահարանի մէջ դրին՝ թերթերու ղրկելու համար։

Յետոյ, կատարեալ գոհունակութեամբ, Ատենապետը նորէն ձեռք առաւ վարժապետին խնդիրը, և ա՛յն աստիճան գէշ խօսեցաւ որ միւսները միաձայնութեամբ որոշեցին խեղճին հրաժարեցումը։

Երբոր Խորհրդարանէն դուրս կ'ելլենք, կամացուկ մը հարցուցի Ատենապետին թէ ինչո՞ւ գրել տուաւ այդ հերքումը, թէ ինչո՞ւ թերթերուն մէջ, հրապարակաւ պաշտպանութիւնը ստանձնեց մէկու մը զոր Խորհրդարանին մէջ ինք ամբաստանած, ի՛նք այպանած էր ամէնէն աւելի, անոր հրաժարումն ալ պահանջելով։

Ատենապետ էֆէնտին ծիծաղուն դէմքով մը ինծի նայեցաւ, և բառերը հատիկ հատիկ շեշտելով ըսաւ.

—Այդ հերքումը անհրաժեշտ էր, կրթութեան համար ըլլալուն անհրաժեշտ էր։ Աղէկ մտածէ ու կը հասկնաս։

Իր յանձնարարութեան վրայ, աղէկ մը մտածեցի թէև, բայց տակաւին մինչև այսօր չեմ կրցած ըմբռնել թէ այդ տարիքին վրան բաց, այդ տարօրինակ հերքումին ո՞ր կողմը... կրթական սալջային կը նմանի, ո՛ր կողմը այդչափ անհրաժեշտ, այդչափ հարկաւորութեան հանգամանք մը կուտայ իրեն։

Միևնոյն բանը չէ՞ արդէն Մանչեսթրի ազգ. հոգաբարձութեան այսօրուան վիճակը։ Ասկէ բաւական առաջ, երբ Մանչեսթրէն գրուած նամակներ Արևելքի մէջ կը քննադատէին եկեղեցւոյն հովիւ Ջուղայեցի քահանան, համամիտ ըլլալով հանդերձ նոյն քննադատութեանց, ելան հերքեցին զանոնք։ Այս պահուս, հրաժարեցուցեր են Ջուղայեցի քահանան, իրենց ամէնէն չօշափելի ապացոյցը տալով իրենց երբեմն հերքումներուն խախուտ ու փցուն հանգամանքին։

* * *

Չեմ ըսեր թէ հերքում ըսուած բանը բոլորովին վերցնելու է մեր բարքերէն։ Հերքումը պէտք է ըլլայ, բայց հոն՝ ուր իրապէս բան մը կայ հերքուելիք։ Հերքումները այդ պայմաններուն մէջ միայն կրնան պահել իրենց գոյութեան իրաւունքը. անկէ անդին՝ միշտ կ'առաջնորդեն այն ծիծաղելիութեան՝ զորս ուրուագծեցի քիչ մը վերը։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԶԻԿԶԱԿ ՆՈԹԵՐ

ՀՈՐԻՆ ՄԷՋ

> ...Թաղին մէջ, առջի օր, կին մը ինքզինքը հորը նետեց, բայց դրացիներ շուտով օգնութեան հասնելով, կիսամեռ վիճակի մէջ հանեցին զայն։ Այդ առտուն, էրիկէն սաստիկ ծեծ կերած էր խեղճ կինը։
>
> ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեր ընտանեկան կազմակերպութեան բոլոր յոռի ձեւերուն մէջ, միակը չէ՛ ինքզինքը հորը նետող կնոջ այս պարագան։

Գաւառացի կնոջ, ընդհանրապէս, անտանելի՛ կերպով թշուառ կացութեան հետ զուգընթացաբար, Պոլսոյ կինը, իր կեանքի ամէն ձեւերուն մէջ, կը ներկայացնէ չափազանց ինկած ու գռեհկացած վիճակ մը, որուն քիչեր սահմանուած են տոկալու։

Գաւառի կինը, իր էրկան յաւիտենական պանդխտութիւնը ունի, որ ճակատագրական պատուհաս մը կը դառնայ անոր գլխուն, այն օրէն, երբ պզտիկ տարիքին իր ճակատագիրը կը կապէ աղայ—մարդու մը անունին. որ սահմանուած է, քիչ օրէն, դեռ չճաշակած ընտանեկան կեանքին երջանկաւէտ վայրկեանները, թողուլ իր բոյնը, պանդխտութեան մէջ փնտռելու համար հացը իր նորակազմ ընտանիքին օրապահիկին։

Եւ, իր բոյնը այսպէս շուտ մը լքող էրկան բացակայութիւնը, որ տարիներ ու տարիներ կը տեւէ, մեծ հատուած է գաւառի կնոջ համար։ Այդ երկարատեւ բաժանման անիրաւութիւնը, կործանարար աւեր մըն է գաւառի հարսնուկին համար, որ դեռ կնոջական զգացումներու նորածիլ զարթնումին մէջ, կը դատապարտուի երկան բացակայութեան օրերը համրելու, կուսական պատրանքներու մէջ օրօրուելով, կարօտի քանդող հառաչանքը կուրծքին տակ, դէպ իր սիրականը, դէպ իր սրտակտորը որ չի դառնար տարիներով, խաբրիկ մը չի ղրկեր իր կեանքէն, սիրալիր բարեւ մը, անուշ համբոյր մը, իր նորածին լաճին, զոր չէ՛ ճանչցած իսկ։

Պոլսի կինը, ընդհանրապէս, կը գտնուի ո՛չ նուազ ողբալի կացութեան մը մէջ, երբ անդամ է ընկերութեան այն դասակարգին, որ էն ստորին հատուածն է մեր մէջ։

Ամէն բանէ առաջ, այդ դասակարգին պատկանող կնոջ ամուսնութիւնը բանի գործ մըն է պարզապէս։ Անոր մէջ ո՛չ հաշիւ կայ, ո՛չ զգացում, և ո՛չ ալ ոևէ ընտրողութիւն։ Այդ դասակարգին մէջ, աղջկան մը ծնողքին գերագոյն գաղափարականն է, զայն շուտով ամուսնացնել, գլխէ ճամբել, զայն մէկուն գլուխը փաթթել, ո՛վ կ'ուզէ ըլլայ։

Չի համրուիր թիւը անոնց, որոնց ամուսնութիւնը անխորհուրդ, անհաշիւ, անվերջ տառապանքի մը աղբիւրն է։

Այս պայմաններուն մէջ, աղջիկը անգամ մը տունէն ճամբուելէն ետքը, ամուսնական անխուսափելի վէճերը կը սկսին, որուն գլուխը կը հանեն իր մէկ չէ ըսած աղջիկը, պարզապէս անոր երեւակայական զգացումները խաթարելով, շուտով կը սկսի ձանձրանալ իր ամուսինէն, մանաւանդ այն ատեն, երբ ընտանեկան աւելի մտահոգութիւններ քիչ մը ծանր ճնշեն իր ուսին, որուն ինքզինքը ազատելու չկրցող տառապած մը ինքը, շատ անգամ։

Ու այս բոլորովին յիմարական սովորութեան հետեւանքով, այսօր կը վխտան ամէն կողմ ընտանեկան այն տեսակ յարկեր, որոնք կատարեալ դժոխքներ են, մէջը ապրողներուն համար։

Տան էրիկ-մարդը, իր անդառնալի սխալանքին զղջացող գիտակցութեամբ, ուրիշ բանի մէջ չի կրնար գտնել իր սփոփանքը, բայց եթէ անձնատուր ըլլալով ամէն տեսակ զեղխութեանց, գինեմոլութեանց, անառակութեանց։

Անիծելով իր գլխուն վրայ թափուած փորձանքը, կինը, ա՛լ [illegible] մը կը դառնայ իրեն, անպէտ, աւելորդ արարած մը, որուն վրայ կը թափէ ամէն ի՛նչ տեսակ վայրագութիւն որ կուգայ իր ձեռքէն, առով կրցած ըլլալու համար լուծել սրտին ատելութեան մը վրէժը, իր գլուխը փորձանքի փաթթած ըլլալուն։

Քիչ չեն իրենց էրիկէն օրը չորս հինգ անգամ ծեծ ուտող կիներ մեր մէջ, և ծեծին ամէնէն անասնական տեսակներէն։

Կնիկ-մարդը, անգամ մը յառած սխալանքի ճամբուն մէջ, ուրկէ ետ չի կրնար դառնալ ո և է կերպով, կը տոկայ այդ վայրագութիւններուն, բռունցքի, կիցի, գաւազանի այդ հեշտալի հարուածներուն, որոնց վերջը չի գար, և ուրկէ չի կրնար փրկել իր օձիքը, կուրծքին տակ խեղդելով ամէն դառնութիւն, և իր ճակատագրին անտանելի ձախորդութիւնը լալով։

Ալ երեւակայեցէք կեանքը և նկարագիրը այն խեղճ տղոց, որոնք այդ տեսակ ծնողքներէ կը ծնին, այդ մթնոլորտին մէջ կ'ապրին։

Այս գինով, ցոփակեաց, անկիրթ հայրերուն թեւին տակ, տղաքը ինչե՛ր կը տեսնեն մինչ, իրենց մանկութեան մէջ։

Եւ ասիկա կը շարունակէ ասանկ, կեանքը կատարեալ մեղք մը դարձնելով այդ դժբախտ արարածներուն գլխուն։

Պէ՛տք է վերջապէս ճար մը խորհիլ այս ցաւալի կացութեան, ո և է կերպով. քանի որ հէշ էրիկներու ձեռքին տակ հառաչող այդ խեղճ արարածները, չեն կրնար փրկել ինքզինքնին անոնց անգութ վայրագութիւններէն, և քանի որ ամուսնալուծութիւն ըսուած երազային ըղձանքը պիտի մնայ միշտ նոյն դիւթական հէքիաթը մեր [illegible] երեւակայութիւններուն համար։

Պակաս չպիտի ըլլան օրինակները՝ ինքզինքնին հոր նետող կիներու, որոնց հերոսական արարքին յիշատակութեանը պիտի բաւականանանք մենք միայն։

....Թաղին մէջ, առջի օր, կին մը ինքզինքը հորը նետեց, բայց դրացիներ շուտով օգնութեան հասնելով ազատեցին զայն....։

Աղէ՛կ կ'ըլլար որ հորին մէջ մնար այդ կինը։

Գէթ հոն պիտի գտնէր ան իր յաւիտենական հանգիստը, էրկանը գազանային վայրագութիւններէն ապահով։

Աղէ՛կ կ'ըլլար որ հորին մէջ մնար ան։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ԴՐԱՄԱՏԷՐ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ

Կ'երեւի որ Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ, հակառակ օրագիրներուն գրած իր նամակին, դեռ չէ ազատած իր խնդրարկուներէն։ Ամէնքդ ալ անշուշտ իմացաք որ, այս նշանաւոր, հանճարեղ ու անուշ բանաստեղծին գլխուն փորձանք մը հասաւ։ Գլխուն եկաւ անանկ բան մը, որ երբեք բանաստեղծներուն չհանդիպիր։ Տարօրինակ պարագաներով կազմուած միջոցաւ մը հարստացաւ։ Ու հաւատացէ՛ք որ այդ հարստութիւնը իր հեղինակութիւններուն վաճառումովը չէ՛ որ եղած է։ Իր գրքերը շատ բարձր են, ժողովրդական ըլլալու համար։ Գրած է անանկ զմայլելի քերթուածներ, որոնք ծանօթ են միայն ընտրեալ դասակարգի մը։ Ու խուժանը «Բեկեալ անօթ»էն զատ ուրիշ քերթուած չի գիտեր իրմէ։ Իր յանդուգն ու խորունկ գործերն էին որ զինքը տարբերեցին այս ամբոխէն։ Այդ գործերը, թէև մենք, Փրանսացիներս, կարդացած ըլլանք ամբողջ, բայց արտասահմանի ժողովուրդը անոնցմէ տող մը չէ փոխադրեր, ու չկայ անոնց մէջ մէկը որ չճանչնայ իր գործը և չզարմանայ անոր վրայ։ Ու ասոր համար է որ, երբ մենք մեր ժամանակը մեքենաները վար զարնելով կ'անցընենք, մեր դրացիներն ու նոյնիսկ մեր թշնամիները մեր վրայ կը խօսին։ Գիտեն որ, մենք մեր բերնով իսկ մեր վատ ըլլալը խոստովանած ենք։ Կը հաւատան թէ մեր մէջ, իրենցմէ աւելի, շատ տաղանդներ ու նոյնիսկ փառքեր կան։ Ու ասիկա դիտել կու տան, ամէն անգամ որ առիթը ներկայանայ, օրինակի համար, եղական, մարդկային միտքն ու հանճարը պատւող այն մրցանակաբաշխութեան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ վերջերս։

Այդ հինգ կամ վեց մրցանակներէն, Փրանսա երկու հատ առաւ։ Մեր քով գտան բանաստեղծ մը ու խորհող մը, Սիւլլի Բրիւտոմը, և տնտեսագէտ մը և իմաստասէր մը. Ֆրէտէրիք Բասսին։ Այս վերջինը բան մը չըսաւ։ Բայց Սիւլլի Բրիւտոմ, բանաստեղծի անխոհեմութեամբ, անմիջապէս պատմեց այն մտադրութիւնը, որուն համեմատ իր մրցանակին մաս մը բան յատկացնել կ'ուզէր իր երիտասարդ եղբայրակիցներուն։ Նոպէլեան մրցանակը բաժնել, կտորել էր ասիկա, Պառնասին վրայ, լուսնկայ գիշերով պտտող դեռատի բանաստեղծներուն մէջ։

* * *

Անշուշտ, Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ երբ ստացաւ իր մրցանակը, կ'ուզէր իր ուզածին պէս գործածել զայն։ Ճշմարիտ բանաստեղծ մը պէտք չըլլայ, երբ իր ստակը առնէ Խնայողութեան Սնտուկին մէջ պահէ քաղքենաբար։ Կը մնայ գիտնալ թէ պաշտօնական Նոպէլը իր կտակը այսպէ՞ս կ'ըմբռնէր։ Կարծեմ կ'ուզէր վարձատրել, հանճարեղ եղանակով մը, այն էակները որոնք աշխատած են, և որոնք, առանց հարստութեան, փառք մը ունին միայն։ Իր պարգևով, ուրիշ յաղթանակ մը կ'ընէր, իրական ու համբաւաւոր աշխատութիւններուն, և ո՛չ թէ ողորմութիւն մը՝ ապառնի կոչումներուն և անյայտ տաղանդներուն։

Բայց, նորէն կը կրկնեմ, Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ, իր ինչքին տէրն է, և իր ուզածին պէս կրնայ գործածել զայն։ Ու երբ գրեց որ իր մտադրութիւնը բանաստեղծութեան նպաստել էր, այն ատեն լեգէոններով բանաստեղծներ բուսան։ Համբաւաւոր ակադեմականը տեսաւ որ իրենց ձեռքին մէջ մէկ մէկ ոտանաւորի հատոր բռնած բազմաթիւ երիտասարդներ իրեն կու գան։ Երբեք չէր կարծած որ բանաստեղծութիւնը այդքան ձեռնասուններ ունի։ Ստոյգ է որ Պ. Ֆրէտէրիք Բասսի, իր կարգին, եթէ անանկ յայտարարութիւն մը ընէր, հաւանաբար պիտի տեսնէինք որ տասնըութէն քսան տարեկան տղաքներ, ինքզինքնին փիլիսոփայ պիտի ներկայացնէին մեզի։

Վերջապէս, Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ բողոքելու ստիպուեցաւ։ Մէկ մրցանակին հարիւրաւոր պահանջատէր կը ներկայանար, երբ թէ իր տունը ջաղաց մը ըլլար, այդ դժբախտ պաղատանքներու կողմերով։ Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ, այն ատեն, քիչ մը ապշած ու յուսահատ՝ նամակ մը գրեց օրագիրներուն։ Կը գրէր այդ նամակին մէջ որ վայրկեան մը հանգիստ չի կրնար ըլլալ։ Այդ մարդերը իրեն կը ներկայանային պահանջատէրներու պէս։ Ու կը զարմանային որ ամսուան մը մէջ դեռ մրցանակը չէ բաժնուած իրենց մէջ։ Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ դիտել տուաւ թէ այս պզտիկ հարստութիւնը իրեն համար աւելորդ բան մը չէր։

Զղջացեր էր։

* * *

Կրնար յիշեցնել այս երիտասարդներուն որ ուրիշ բանաստեղծներ իրմէ առաջ խեղճ կեանք մը տարած են, և թէ նոյնիսկ ամէնէն մեծերը թշուառութիւն ճանչցած են. Ֆիկարօ կ'արտատպէր այն չքնաղ սոնէթը, զոր Լամարթին իր բարեկամներուն կ'ուղղէր անոնցմէ դրամական օգնութիւն մը խնդրելու համար։ Կ'երեւի որ այդ ժամանակին մարդ կրնար ստակ ուզել իր բարեկամներէն։ Ասոր համար է անշուշտ որ այդ ժամանակներուն՝ դիւցազնական անունը կու տան։ Չենք գիտեր թէ ինչ պատասխան ընդունեցաւ Լամարթին. միայն պատմութիւնը կ'ըսէ իր եղերութիւններով ու հառաչներով։ Եթէ Նոպէլեան մրցանակ մըն ալ անոր տրուած ըլլա՛ր, իր բոլոր պարտքերուն հետ, իր եղբայրակիցներուն պարտքերն ալ պիտի վճարէր։ Բայց այդ դարավերջին, Մեքենասները՝ երբեմն բանաստեղծ, չա՛փ հազուագիւտ էին։ Որպէս զի բանաստեղծութիւնը լուրջ մրցում մը ներշնչէ, զօրաւոր ու հրապուրիչ հնարիչ մը ուշադրութիւնը պէտք է։

Սիւլլի Բրիւտոմ թերութիւն մը ըրաւ իր սովորական համեստութեամբ ուզելով իր բաղդաւոր արկածախնդրութենէն չօգտուիլ։ Ոչ ո՛ք պիտի ներէր իրեն այս յանցանքը։ Պէտք էր որ գիտնար ասիկա։ Բայց բանաստեղծներն միշտ անըմբռնելի պիտի մնան։ Ու ասոր մէկն է նորէն որ, — Լաֆոնթէն իր Կօշկակարն ու դրամատէրը առակին մէջ, փիլիսոփայօրէն առած է գրիչը, ցուցնելով այն ձանձրոյթը որ երբ թէ ստակին վարժութիւնը չունեցողներուն կը բերէ անիկա։ Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ հասկցած էր առակագիրին ըսածը։ Այս անլուր բաղդը եկաւ յանկարծ վրդովել իր անդորրութիւնը, ու աշխատութիւնները խանգարեց։ Եւ եթէ չկրցաւ շուտ մը ճողոպրիլ խնդրարկուներուն ու անբաղդներուն ձեռքէն, մօտ է այն վայրկեանը, ուր վերջապէս յոգնած, և քիչ մըն ալ զզուած, իրենց, այդ դեռատի բանաստեղծներուն պիտի տայ իր հիմնական հարստութիւնը, նախկին հանգստութիւնը նորէն գտնելու համար....

Թարգմ. Մ. Ա. Պ.

ՆԱՄԱԿ ԱՏԱՊԱԶԱՐԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԱՏԱՊԱԶԱՐ, 23 Յուն.

Յունուար 2ի Չորեքշաբթի օրը, Ս. Հ. Թաղէն Արմաշ գացող պատգամաւորութիւն մը, որ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Միքայէլ Ա. Քահանայ Երամեան և Թաղ. Խորհրդոյ Ատենապետ Սամփսոն էֆ. Տէմիրճեան կը բաղկանար, քաղաքս հրաւիրեց Տ. Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեանը։ Սրբազանը իր հետը ունենալով Արմաշու միաբաններէն Տ. Եղիշէ Վարդապետ և Գարեգին Խաչատուրեան վարդապետները, յիշեալ պատգամաւորութեան հետ հասնելով օրը Ատապազար իջաւ և հիւրընկալ եղաւ Թաղիս երեսփոխաններէն Մինաս էֆ. Զօլաքեանի տունը։ Ն. Սրբազնութիւնը երկու օր հանգստանալէ ետք ընդունեց տեղւոյն հայ և հայ բողոքական երեւելիներուն բարի գալստեան այցելութիւնները։

Ս. Ծննդեան առաջին օրը, Դուրեան Սրբազան խուռն բազմութեան մը մէջ, որուն Ս. Հրեշտակապետաց ընդարձակ եկեղեցին նեղ կու գար, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց և խօսեցաւ իր պերճախօս քարոզներէն մէկը։ Իր խօսքը կը կազմէին մտքերուն «Ու եկաք երկիր պա-

---

—)(90)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

ԺԴ

ՄՏԱԾՈՒՄ ՄԸ ԴԱՆԿԻՆ ՄԷՋ

Առտուն, Ռէժին չկրցաւ նախաճաշ ընել. սիրտը վրդովումի մէջ էր։ Ռօզ ուշադիր կը դիտէր զայն։ Մէկէ երկու քոյրերը իրարու կը նայէին։ Ռէժին աչքերը կը խոնարհէր։

—Վերջին վայրկեանին կը վարանի, ըսաւ Ռօզ մտովի։

Միևնոյն օրը, Ժան նամակ մը առաւ Ռէժինէն, բայց իր գրածին պատասխանը չէր, որովհետև մանկամարդ աղջկան նամակը աւելի կանուխ հասած էր Ժանի ձեռքը։ Նամակը սա պարունակութիւնը ունէր.

«Վաղը կը մեկնինք։ Ինչո՞ւ համար փորձ չըրիք զիս տեսնելու։ Եթէ զիս կը սիրէք միշտ, ժամը երեքէն մինչև չորս գտնուեցէք Սէն Բրիէօ եկեղեցիին առջև, մեր տան մօտիկ։ Եթէ ժամը չորսին չտեսնէք զիս, ա՛լ մի սպասէք, և ձեր տունը դարձէք... Թերևս հոն պիտի գտնէք զիս...»

Կէսօրէն, որ անկողնին մէջ կարդացած էր Ռէժինի նամակը, դուրս ելաւ, դողալով։

—Վերջապէս ձեռք անցուցի զայն։

Ժան բոլորովին յուսահատած էր Ռէժինի երեսը տեսնելէ։ Երբ նամակը ստացաւ, մեծ ուրախութիւն զգաց։ Անմիջապէս հրամաններ տուաւ, հազուագիւտ ծաղիկներով զարդարելու համար իր բնակարանը ու այն սենեակը, ուր պիտի ընդունէր Ռէժինը։ Գիտէր թէ մանկամարդ աղջիկը կը պաշտէր ծաղիկները, որ ներս մտածին պէս իր ճամբուն վրայ ամէն կողմ ծաղիկ պիտի տեսնէր։ Ռէժին ծաղիկներու վրայէն պիտի յառաջանար, իր սիրահարին մօտ երթալու համար։

Ժան, առաւօտուն, այս պատրաստութիւններով զբաղեցաւ։ Կէս օրին, երբ սենեկապանը եկաւ իմացուց թէ ճաշը պատրաստ էր, պատասխանեց.

—Անօթութիւն չեմ զգար. չպիտի ճաշեմ։

Ուրախութենէն ախորժակը անգամ գոցուած էր։ Քիչ յետոյ դուրս ելաւ, հրահանգներ տալով սենեկապանին և դռնապանին, որպէս զի Ռէժինը ներկայանալու պարագային, ներս ընդունին զայն։

Ժան այնքան անհամբերութիւն ցոյց կուտար որ ժամը երկուքին Սէն-Բրիէօ եկեղեցիին առջև կը գտնուէր արդէն, մինչ ժամադրութիւնը ժամը երեքէն չորս տրուած էր։

Ժէրօմի տան մէջ, մեկնումի պատրաստութիւնները փութով առաջ կը տարուէին։ Կասպար օգնելու գացած էր և տխուր դէմք մը առած էր։ Մարթ Մարիանի կ'ըսէր.

—Երբ Մազիէր երթամ, կը թոյլատրէ՞ք որ Շօլէվիլ գամ, ձեզ տեսնելու համար։

—Բայց, այո՛, Կասպար. ինչո՞ւ չէ, կը պատասխանէր Մարթան ծիծաղելով։

—Իսկ դո՞ւք, օրիորդ Ռօզ։

—Այո՛, բարեկամս, կրնաք գալ։

Տխրութեան շող մը անցաւ Ռօզի աչքերուն մէջէն, Շրթունքները խածաւ, հեծկլտուք մը զսպելու համար։ Առաւօտէն ի վեր այդ վիճակին մատնուած էր։ Կը ջանար զուարթ ըլլալ ու չէր յաջողեր։ Իր քրոջ պէս Ռօզ ալ հոգեկան տագնապի մը ենթակայ, մօրը դէմքը կ'երևար ու կ'ողջագուրէր զայն խելայեղօրէն։

—Ո՛չ, մայրի՛կ, բարի մայրի՛կս, ո՛րքան կը սիրեմ քեզ։

Ռօզ շատ սիրալիր ընթացք մը ունէր, սակայն Մարթան կը կարծէր թէ վիշտ մը ունէր իր աղջիկը, ծիծաղներու տակ պահուած։

—Սիրելի աղջիկս, բան մը ունիս, զոր կը ծածկես ինծի։

—Ո՛չ, ո՛չ, մայրի՛կ...

Յետոյ Ռօզ հօրը վիզը կը փաթթուէր, ողջագուրելով զայն ու իր թաւշանման այտը անոր այտին քսելով։

Ժէրօմ կը ժպտէր, հակառակ իր տխրութեան։

—Բարիզէն մեկնելուդ համար ուրա՞խ ես։

—Այո՛։

Պատի ժամացոյցը, որ տակաւին ծրարուած չէր, իր միօրինակ թիքթաքը կը շարունակէր։ Ռէժին յաճախ աչքը ժամացոյցին վրայ կը դարձնէր։ Ատենը կ'անցնէր. յաջորդաբար ժամերը երկու, երեք, չորս հնչեց։ Ռօզ անգամ մըն ալ ողջագուրելէ ետքը ծնողքը, քրոջը քով գնաց ու զանի ալ ողջագուրեց, երկարօրէն դիտելով։ Յետոյ, յանկարծ, իր սենեակը գնաց և ա՛լ երևան չելաւ։ Մարթան անոր պէտք ունենալով, կանչեց։ Բայց Ռօզ տունը չէր. ո՛չ ոք մտադրութիւն չդարձուց անոր բացակայութեան մասին, անշուշտ անհրաժեշտ բանի մը համար դուրս ելած ըլլալով, ընդհուպ պիտի դառնար։

(Շարունակելի)

գտնել նմա» ու Հերովդէսին՝ «Զի և ես եկեալ երկիրպագից նմա» խօսքերը։ Ն. Սրբազնութիւնը սոյն երկու խօսքերուն իմաստները հիանալի դարձուածքներով բացատրելէ և զանոնք արտասանողներուն նպատակը պարզելէ յետոյ, կոչեց զանոնք հովիւներու գալուն հետ, որոնք հրեշտակէն առաջնորդուեցան։ Ցետոյ աւելցուց թէ ինչպէս կարելի է ունենալ բարոյալից խաղալ մ'որ ըլլայ խնդագնչիւր մանկանցուն հետաւելի ճամբան։ Սրբազանին իրատես՝ Թաղին բոլոր ձայնաւոր և ձայնագէտ երիտասարդները եկած էին իրենց կողմէ փայլ մը աւելցնել օրուան պատարագին. արարողութիւնը կ'ընթանար ծանր ու ներդաշնակ, ժողովուրդը հոգեկան ուրախութեամբ կ'ունկնդրէր քաղցրանուագ երգ ցնծութեամբ։ Միւռոնօրհնէք արարողութենէն յետոյ, պատարագիչ Սրբազանը Թափօրով առաջնորդուեցաւ Խորհրդարան։

Յունուար 10, հինգշաբթի իրիկուն, յիշեալ Թաղին Թաղ. Խորհուրդի կողմէն քարոզելու հրաւիրուեցաւ Դուրեան Սրբազան։ Ցերեկէն, տղաքը փակցուած ըլլալով՝ եկեղեցին սաստ բազմութեամբ մը լեցուած էր։ Սրբազանը նիւթ ընտրած էր «Մինչեւ ցե՞րբ կաղայք յերկուս հետս, եթէ Տէր է Աստուած, զհետ երթայք նորա, եթէ Բահաղն իցէ, զհետ երթայք նորա» և «Սպան Ցէու զքուրմն Բահաղու և եա յաղբոյս զԲահաղ, այլ յերինջոյն ո՛չ եկաց ի բաց» խօսքերը։ Քարոզիչ Սրբազանը իր այս գեղեցիկ և հրահանգիչ քարոզին մէջ ի վեր հանեց մեր ընկերական թերութիւններէն մէկը, այն է շատ անգամ հետեւելի որոշ ուղի մը չունենալնիս, և երբ, աւելցուց Սրբազանը, հարկ ըլլայ մեզ վերջապէս բուն ճշմարիտը ընտրել, առկաւին կը տատամսինք խիղճը հրաժարելու այն թերութիւններէն, որոնք մեր բարոյական անկման ու ստորնացման պատճառը եղած էին, և ասոր համար կը նմանինք այն Ցէուին, որ թէպէտ Բահաղը կործանեց սակայն չկրցաւ զատուիլ ոսկի երինջներուն ըլլալուցչ առաջէն, ու զանոնք իր տունը պահեց։ Իսկ հիմա, ըսաւ, հակառակ երբեմն կուռքերուն կործանուած կարծուելուն, դժբաղդաբար մեզմէ շատերը ունինք մեզի համար մէյմէկ պաշտելի երինջ. մէկուն քովը դրամն է ան, միւսին քով՝ աշխարհիկ փառք ու հաճոյք մը, իսկ միւսին քով կիրքն է այդ կուռքը։ Քարոզը շատ յարմար կերպով կրթականն ալ շօշափելէ յետոյ յանգեցաւ սա կէտին թէ՝ պէտք է մարդ որոշ նկարագիր մը ունենայ և զայն անխախտ պահելու նկրտէ։

Մինչեւ չորրորդ օր, Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան Ս. Հ. Թաղի հիւր ըլլալէ և զայն հոգեւորապէս մխիթարելէ յետոյ, հրաւիրուեցաւ Ս. Կարապետ Թաղի եկեղեցին. հետեւեալ օրը, Ութօ բէքին, նոյնպէս խուռն բազմութեան մէջ, հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց և քարոզ խօսեցաւ. Նիւթն էր «Եւ անուն կոչեցաւ նմա, որ է ի վեր է քան զամենայն անուանս», Սրբազանը շեշտեց Տէր անուան մեծութիւնը, և յետոյ, թէ Յիսուս ինչպէս կրցաւ արդարացնել իր անունը։ Ներկայ էին նաեւ յոյն և բողոքական հասարակութիւններէն այցելուներ։

15 յունուար, երեքշաբթի, Դուրեան Սրբազան հրաւիրուեցաւ Հայ Բողոքականաց Հայունետոց բարձր. վարժարանը, ուր իրեն գեղեցիկ պատուասիրութիւն մը սարքուած էր. հոն ալ բանախօսութիւն մը ըրաւ ուսման վրայ։

18 յունուար, ուրբաթ իրիկուն, Ն. Սրբազնութիւնը այցելեց, եւ քարոզով մը մխիթարեց Ս. Ստեփաննոսի Թաղեցիները, ընտրած ըլլալով «Եթէ սկիզբն սուրբ է զանգուածն սուրբ է, եթէ արմատն սուրբ է ոստքն ալ սուրբ են» խօսքը։ Սրբազանը ծանրացաւ ծնողական պարտականութեանց վրայ և զանոնք քաջալերեց։ Յունուար 20, կիրակի Ս. Լուսաւորիչ Թաղեցիներէն հրաւէր ընդունած ըլլալով՝ միեւնոյն հանդիսաւորութեամբ պատարագեց և քարոզեց հոն եւս։ Այս կիրակի, երբ Սրբազանը իր այցելութիւնները աւարտեց, Ս. Հ. Թաղի Թաղականութեան դիւանը Ս. Լուսաւորիչ երթալով՝ Սրբազան հայրը առաջնորդեցին Աւանեան էֆ.ին հօրը՝ Մինաս էֆ. Զօլըգեանի տունը, ուր ճաշի հրաւիրուած էր։

Այսպէս մինչ Ն. Սրբազնութիւնը իր այցելութիւններով և հոգեշունչ քարոզներով Աստրախանի չորս Թաղերն ալ պատուեց ու մխիթարեց, իր հետը գտնուող Հայր Յուսիկն ալ Ս. Հ. Թաղին Թաղ. Խորհուրդի հրաւէրով՝ պատարագեց և քարոզեց նոյն եկեղեցւոյն մէջ։ Տ. Մեսրոպ վարդապետ Նարոյեան, որ վերջերս հոս եկած էր, այս կիրակի պատարագեց և քարոզ մըն ալ խօսեցաւ։

Այսպէս ահա՛ ուրախ ենք յայտնելու որ Ծննդեան օրերը Աստրախանցիին համար հոգեւոր ուրախութեան օրեր եղան. Ժողովուրդը առաւել թէ պարզապէս մեծապէս գոհ մնաց Դուրեան Սրբազանին այցելութիւններէն և խօսած հոգեշունչ քարոզներէն։ Նոյնպէս երեք Նորընծայ հայրերուն խօսած քարոզներն ալ մեծապէս գնահատութեան արժանացան։ Դուրեան Սրբազան իր ձեռնասուններով այսօր կը մեկնի Աշման։ Ս.

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էնֆլուէնցայէն հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին և նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն առաջ կաթի խառնուած Քրօնտորֆի հանքային Ջուր, և լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

Քաղաքական Լուրեր

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ՋԵՆՈՒԹԸ

Հոլանտայի Խորհրդարանին մէջ.—Լա Հէի մէջ.—Անգլիոյ դիտաւորութիւնը.—Պէրլինի մէջ։

Լա Հէ, 3 փետրուար.— Հոլանտայի Խորհրդարանին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պարոն Մէլվիլ Վան Տէր Լինտէն, հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին առթիւ Հոլանտայի ըրած դիկոյցին համար Անգլիոյ տուած պատասխանը Լոնտոնի հոլանտական դեսպանին հաղորդուած է և թէ այդ պատասխանը հիմա Հոլանտայի կառավարութեան ձեռքը կը գտնուի։ Նախարարը յարեց թէ այդ պատասխանագրին պարունակութեանը մասին ըսելիք մը չունի, վասն զի Անգլիոյ կառավարութիւնը փափաք յայտնած է որ իր պատասխանը և Հոլանտայի դիկոյցը միեւնոյն ժամանակ հրատարակուին Լոնտոնի ու Լա Հէի մէջ։ Արտաքին գործոց Նախարարը ըսաւ նաեւ որ երկու կառավարութիւններու միջեւ բանակցութիւն կը կատարուի՝ հրատարակութեան թուականը որոշելու համար, և թէ Հոլանտայի կառավարութիւնը Նարնջագոյն Տետրակ մը պիտի հրատարակէ մօտերս։ Այդ պաշտօնագիրը Խորհրդարանին պիտի հաղորդուի, եթէ նոյն միջոցին գումարուի։

Ռոթէրտամ.—Անգլիոյ դեսպանը, Հոլանտայի նախարարապետ Տօքթ. Քայբէր և արտաքին գործոց նախարար Պարոն Վան տէր Լինտէն, այսօր, նորէն գումարուեցան Տօքթ. Քայբէրի տանը մէջ։ Խորհրդակցութիւնը շատ երկար տեւեց։

Վիէննա.— Վիէննական լրագիր մը հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ Լա Հէյէն.— «Լա Հէի անգլիական դեսպանը մտերմական եղանակով հասկցուցեր է Հոլանտայի կառավարութեան թէ Անգլիա բնաւ բանակցութեանց պիտի չմտնէ Պ.Պ. Քրիւկէրի ու Լէյտսի հետ, այլ զէնքը առած գտնուող պէտք զօրավարներուն հետ միայն պիտի բանակցի։»

Պէրլին.—Քանի մը լրագիրներ կիսապաշտօնական կերպով կը յայտարարեն թէ գերման կառավարութիւնը որ և է առաջարկութիւն չէ ըրած՝ Հոլանտայի նախարարապետին կողմէ Անգլիոյ կառավարութեան տրուած ծանուցագրին պարունակութեանը վրայ։ Այդ լրագիրները կ'ըսեն նաեւ թէ ուրիշ որ և է տէրութիւն եթէ ուզէ, արդէն պիտի թողու Հոլանտայի կառավարութեան այդ նախաձեռնութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Ցարաբերութեանց բարւոքումը։—Ֆրանսացի ծերակուտական եւ իտալացի նախարար.—Երկար տեսակցութիւն մը։

Բարիզ, 3 փետրուար.—Հաւէն կը հեռագրեն թէ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ յարաբերութեանց վիճակը, որ, ինչպէս յայտնի է, քանի մը ամիսէ ի վեր բաւական նպաստաւոր է, ամէն օր հետզհետէ աւելի կը բարւոքի։ Երկու երկիրներուն բարեկամ համաձայնութիւնը կը շեշտուի և կը ցոլանայ թէ՛ լրագիրներուն բարեկամական լեզուին և թէ Իտալիոյ մտերմական ընթացքին մէջ։ Առջի օրը, Ֆրանսացի ծերակուտական մը՝ Օնէյ կոմսը ներկայացաւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինէթթիի. տեսակցութիւնը մէկուկէս ժամէն աւելի տեւեց։ Քաղաքական ու դիւանագիտական միջավայրերուն մէջ կարեւորութիւն մը կու տան այդ տեսակցութեան և մեծ ուշադրութեամբ կը հետեւին Իտալիոյ քաղաքականութեան ստացած նոր ուղղութեանը։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ամերիկեան մաքսատուններ.—Բողոքներ։

Նիւ-Եորք, 3 փետրուար.—Նիւ-Եորքի, Ուաշինկթընի և ուրիշ մեծ քաղաքներու կեդրոններուն մէջ աղերսագիր մը կը ստորագրուի, որով նախագահ Պ. Ռուզվէլթէն կը խնդրուի բարեփոխութիւն մը ընել մաքսատանց կանոնադրութեանց մասին, որպէս զի առիթ չունենան այն անճահ խուզարկութիւնները, որոնց կ'ենթարկուին Նիւ-Եորք հասնող ուղեւորները։ Աղերսագիրը զոր Ուաշինկթընի երեւելի անձերէն շատերը ստորագրած են, կ'ըսէ թէ քարափին վրայ պայուսակները կը պարպուին, անպատշաճ հարցումներ կը կատարուին և ստորնացուցիչ ու անհանդուրժելի խօսքեր կ'ըլլան։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Աֆղանիստանի կացութիւնը.—Բանակը.—Անցեալը ու ներկան.—Սահմանագլուխը.—Ամրոցներ.—Հնդկաստան

Քանի անգամներ եւրոպական լրագիրները ծանուցին թէ զանազան խառնակութիւններէ կը վախցուի Կեդրոնական Ասիոյ մէջ, մանաւանդ Աֆղանիստանի կողմը։ Այս առթիւ սա խնդիրը կը ներկայանայ թէ ի՛նչ է Աֆղանիստանի բանակը։ Միթէ ճակատամարտի մը դէմ դնելու կարող կանոնաւոր կազմակերպութիւն մը կը ներկայացնէ թէ անկանոն մարմին մը, որ կուսակցական պատերազմի աւելի յարմարութիւն ունի։ Երեսուն տարի առաջ Աֆղանիստանի բուն իսկ բանակ ըսուածը գոյութիւն չունէր։ Էմիրին անձնական զինուորներէն զատ, որոնք ուղղակի անկէ թոշակ կը ստանային և անոր ծախքովը կը սնէին, Աֆղանիստանի բանակը կը բաղկանար զանազան ցեղերէ առնուած զօրախումբերէ, որոնք կարգապահութիւն չունէին և շատ անգամ կը հեռանային իրենց զինուորական ծառայութեան պայմանաժամին աւարտած ըլլալը պատրուակելով և կամ իրենց քմահաճոյքին անսալով։ Շիրի Ալի, Կաղնոյի յաջորդ կառավարիչն եղաւ 1869, որուն հետեւանքով իշխանութիւնը իր ձեռքը առնելու, ընդունեց Ռուսաց բանակի մը օգնականութիւնը և ջանաց այդ կարգի բանակ մը կազմակերպել՝ անգլիական ու ռուսական զինուորները իբրեւ օրինակ առնելով։ Արդէն հետեւակներու 48 վաշտ, 17 հեծեալ և հեծեալներու 27 զօրագունդեր կազմած էր, երբ 1879ին ծագեցաւ Անգլիոյ և Աֆղանիստանի միջեւ պատերազմը։ Աֆղան զինուորները, սկիզբները լաւ վարուեցան և նոյն իսկ տրիւնոլի պարտութեան մը մատնեցին Պէյրոուս զօրավարին գունդը, բայց Քանտահարի ճակատամարտին մէջ յաղթուեցան Լորտ Ռոպէրթսէն, որ այն ատեն Սըր Ֆրէտէրիք Ռոպէրթս էր։ Աբտուլ Ռահման խան զօրաւոր դիրք մը ստանալէ ետքը շարունակեց Շիրի Ալիի ընդհատուած գործը, և վերջէն Աֆղանիստանի ստացական նախկին զինուորութիւնը։ Մեծապէս աւելցուց իր զինուորներուն թիւը. խաղաղեցուց և միջնաժամութեանը տակ առաւ լեռնցի ցեղերէ շատերը. զինեց ու ամրացուց երկրին ռազմագիտական կէտերը և իր բանակը կատարելապէս եւրոպական վիճակի մը վերածեց։ Ապտուրրահման խան երբ մեռաւ, Աֆղանիստան ունէր 67 հազար հետեւակ, 12 հազար հեծեալ և 2 հազար թնդանօթաձիգ՝ 300 թնդանօթներով՝ որոնց կէսը Քրուպի նոր ձեւերէն։ Հնդկական կառավարութիւնը յանձն առած է այդ թնդանօթները մատակարարել Աֆղանիստանի։ Աֆղանիստանի զինուորներուն մեծ մասը չորսուած է ռուսական սահմանագլուխին վրայ։ Մէյմէնէի մէջ կան 2 հազար հետեւակ, հեծելազօրքի հինգ գունդ և 12 թնդանօթ, Անխոյի մէջ 800 հետեւակ, հեծելազօրքի երկու գունդ և թնդանօթ, Պալքի ու Մազարէշէրիֆի մէջ 13,700 հետեւակ, 13 հեծելագունդ ու 56 թնդանօթ, Քունտուզի մէջ 4,300 հետեւակ, 12 հեծելագունդ և 24 թնդանօթ Ռուսթաքի մէջ 1,360 հետեւակ, եօթը հեծելագունդ և ութ թնդանօթ։ Աշխարհագրութեան քարտէսին վրայ եթէ ակնարկ մը նետուի, կը տեսնուի թէ զինուորական այդ կայանները հիւսիսէն ու հիւսիսային արեւելքէն կը պաշտպանեն Հէրաթը, Հնդկաստանի այն խիստ յառաջացեալ կայանը՝ զոր Աֆղանները կը պահպանեն Անգլիացիներուն հաշւոյն։ Մինչեւ վերջին ժամանակներս Ամու Տարիայի գիծը շատ աղէկ կերպով պաշտպանուած էր։ Այդ պատճառով է որ ամբողջ բանակներու չինութեանց կ'ամփոփուի Աքչէ, Զէյբէրան ու Մայմէնէ քաղաքներուն մօտ և Էրսէվանի ու Քուշքա Ռապաթի կիրճերուն մէջ՝ Հէրաթի մօտ։ Հիմակուան էմիրը՝ Հապիպուլլահ խան կ'ուզէ աւարտել ստատուաւորութիւնը Հէրաթի պատնէշներուն՝ որուն ձեռնարկած էր իր հայրը։ Հիմակուան էմիրին քով կայ անգլիացի ճարտարագէտ մը՝ Պ. Ֆրանք Մարթէն, զոր Աբտուրրահման խան 1895ին Կալկաթայէն բերել տուած էր։ Պ. Ֆրանք Մարթէն ջրանցքներ փորել կու տայ Քապուլի մօտ և ռազմամթերքներ կը կազմակերպէ, սակայն մանաւանդ աւելի ուշադիր ճամբայ մը կը շինէ դէպ ի Հէրաթ։ Այդ ճամբուն բարձրակէտերը փոքր ամրոցներ ալ կառուցուած են՝ նոր ձեւով և նոր դրութեամբ սպառազինուած, նաեւ ելեկտրական լուսարձակներ՝ շուրջը լուսաւորելու համար։ Աֆղանիստան հիմա բնիկ գործաւորներ ունի հրացանի ու թնդանօթի իր գործարաններուն համար. նաեւ կրնայ պէտք ունեցած վառօդը ինքնիրեն շինել։ Քապուլի զինարանները անընդհատ կ'աշխատին ճարտարագէտ Պ. Ֆրանք Մարթէնի հսկողութեան տակ։ Տեղական այդ արտադրութիւններէն զատ, Անգլիա մէկ կողմէ ռազմական երկաթներու կարեւոր պաշար մը կը հայթայթէ Աֆղաններուն, վերջերս Բէշավուրէն Քապուլ առաքուեցան տասներեք խոշոր թնդանօթներ՝ Հէրաթի համար։ Տասներկու ուրիշ թնդանօթներ ալ կը սպասուին և կ'ըսուի թէ հնդիկ կառավարութեան կողմէ Աֆղանիստանի տրուած նպաստը, այս տարի, թնդանօթով պիտի հատուցուի։

— Հնդկաստանի հիւսիսային արեւմտեան սահմանագլուխին կացութիւնը որ Աֆրիտներու պատերազմէն ի վեր խաղաղ է, սակայն նորէն ծանր հանգամանք մը ստանալ։ Այդ լեռնային վայրերուն պատերազմասէր բոլոր ցեղերը՝ Ուազիրի, Օրաքզայի, Աֆրիտի, Մահմանտ ու Սուաթ զինուած են։ Հնդկական կառավարութիւնը արշաւանք մը կը պատրաստէ՝ այդ անհանգիստ ցեղերուն հետ գլուխ ելլելու համար։ Կ'ըսուի թէ Աֆղանիստանի Էմիրը պիտի գործակցի բրիտանական զօրագունդերուն, վասն զի այդ ցեղերը Աֆղաններուն հետ ալ հակառակ են. վերջերս Սուաթի ցեղապետ մը յանկարծ յարձակեցաւ երկու հարիւր հոգիէ բաղկացած զինուորական կայանի մը վրայ, զոր բնաջինջ ըրաւ, և յետոյ Պաճաուրի բազմաթիւ տեղերը աւարառեց։ Լեռնային այդ պատերազմին մէջ Անգլիոյ համար խիստ թանկագին պիտի ըլլայ Աֆղաններուն աջակցութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Թագաւորը ու թագուհին.— Ուղեւորութիւն մը.—Հիմնարկէքներ.—Նոր զրահաւոր մը։

Անգլիոյ Թագաւորը ու Թագուհին, յառաջիկայ մարտին, պիտի այցելեն Մեծին Բրիտանիոյ զանազան նահանգները։ Նոյնին Վեհափառութիւնները նախ Տըվընշայր պիտի երթան։ Էտուարտ Թագաւորն ու Ալեքսանդրա Թագուհին խնդրուեցան Տէրմութ երթալ և կատարել հիմնարկէքը այն հոյակապ շէնքին, ուր պիտի փոխադրուի նաւային վարժարանը։ Այդ շէնքը, որ զանազան մասերէ պիտի բաղկանայ, 250,000 ոսկիով պիտի կառուցուի։ Անգլիոյ նաւային բոլոր պաշտօնատարները ներկայ պիտի գտնուին։ Թագաւորը ու Թագուհին օր մը եւս պիտի այցելեն Տէվընփորթ, ուր քաղաքապետը տեղւոյն բնակիչներուն յարգանքները պիտի մատուցանէ Վեհափառներուն։ Թագաւորը ու Թագուհին գիշերը պիտի անցընեն Վիքթորիա էնտ Ալպերթ զբօսանաւին մէջ, որ Տէվընփորթի առջեւ պիտի կենայ։ Հետեւեալ օրը Նոյնին Վեհափառութիւնները նոյն զբօսանաւով ներկայ պիտի գտնուին Քուին նոր զրահաւորին ծովը իջեցնելու հանդէսին։ Այդ զրահաւորը՝ 15 հազար թոնօ տարողութեամբ, ամէնէն հզօր մարտանաւը պիտի ըլլայ։ Թագաւորը ու Թագուհին յետոյ պիտի երթան քանի մը օր անցընելու Էճքոմպի կոմսին ամառնական դղեակին մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Չինու մէջ գերման ստացուածները.— Զինուորները.— Ծախսերը.— Երկաթուղիները։

Գերմանիոյ ելմտացոյցի խորհրդարանական յանձնաժողովին մէջ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, նկատողութեան առնուեցաւ նաեւ Չինու մէջ գերման ստացուածներու ելմտացոյցը։ Ասիկա շատ շահեկան հանգամանք մը ունի, վասն զի ցոյց կու տայ թէ Գերմանիա մեծամեծ զոհողութիւններ կ'ընէ զօրաւոր հիմերու վրայ դնելու Քիաօ-Չէուի իր ստացուածը։ Այդ ելմտացոյցին գումարն է 12,160,000 մարք, մինչդեռ նախորդ տարին 10,750,000 մարք էր։ Մինչեւ հիմա եղած ծախքերը հաշուելով Քիաօ-Չէուի համար Գերմանիա առաջին օրէն օրէն ի վեր յիսուն միլիոն մարք ծախսած է։ Ասկէ զատ, Շան Թունկի երկաթուղին շինող Ընկերութիւնը որ կազմուած է 59 միլիոն մարքի դրամագլուխով, արդէն այդ գումարին կէսը ծախսած է և տարիէ մը ի վեր այդ գիծը կը բանի Քիաօ Չէուի քաղաքին և Չինկ Թաու նաւահանգիստին միջեւ, որ 70 քիլոմեթր հեռաւորութիւն ունի։ Անցեալ դեկտեմբերի սկիզբները երկաթուղիի գիծը մինչեւ Չան-Քինկ կը բանէր, իսկ յառաջիկայ յունիսին մինչեւ Ուէյ-Սիէն պիտի երթայ, որ ածխահանքերով շրջապատուած է, և ուր գերմանական ուրիշ Ընկերութիւն մը պիտի շահագործէ ածուխի հարուստ հանք մը։ Ելմտացոյցին այդ գումարներուն մէջ նշանակուած չեն ցամաքային ու նաւային զինուորներուն ծախքը։ Որոշուած է նաւային զինուորներուն վրայ վաշտ մը աւելցնել և նաւային թնդանօթաձիգներուն թիւը կրկնապատկել։ Քիաօ Չէուի զինուորներուն ծախքը բաւական շատ է, վասն զի մի միայն տեղակալ մը տարեկան 5,475 մարք կը ստանայ և պարզ զինուոր մը օրական է յիսուն փֆենիկ։ Ընկերութիւն մը որ յանձն առած էր ելեկտրական լոյսի կայաններ հաստատել գերմանական ստացուածքին վրայ, իր վճարքները դադրեցուց, բայց գերման տէրութիւնը պիտի շարունակէ այդ գործը և առայժմ 350 հազար մարքի ծախք մը պիտի ընէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Կուսակցութեանց դիրքը եւ յառաջիկայ ընտրութիւնները.— Ընկերվարական կուսակցութիւնը.— Ժողովրդեան կարծիքը կուսակցութեանց նկատմամբ։

Ֆրանսայի կարգ մը քաղաքներուն մէջ, ուր ընկերվարութիւնը հաստատ արմատներ ձգած ըլլալ կը կարծուէր, խիստ փոքրաթիւ հակազդեցութիւն մը առաջ կուգայ։ Երկրին հիւսիսային կողմը, որ ճարտարարուեստական կեդրոն մըն է, ընկերվարականներէ բաղկացած թաղապետութիւններ ունէր։ Մանաւանդ Ռուպէ քաղաքը ընկերվարութեան միջնաբերդն էր. առաջին Թաղապետական Խորհուրդին անդամներուն մեծամասնութիւնը ընկերվարական էին, որոնք քաղաքական խնդիրներ յուզելով՝ կը մոռնային քաղաքին բարգաւաճման։ Ձեռնարկները և անկարգութիւնները այն աստիճան աւելցան որ Թաղապետական Խորհուրդը ստիպուեցաւ հրաժարական տալ. անոր տեղ անցան չափաւոր հանրապետականներ, այսինքն յառաջդիմականներէ կազմուած խորհուրդ մը։ Այս յաղթանակը կ'ապացուցանէ որ չափաւոր հանրապետականներու կուսակցութիւնը, եթէ ջանայ կազմակերպուիլ և աւելի կորով ցոյց տալ, կրնայ եղեր պարտութեան մատնել ընկերվարականները։ Ռուպէի թաղապետական ընտրութեանց մէջ գլխաւոր յաղթականը հանդիսացած է քաղքին մեծ ճարտարարուեստներէն մէկը Պ. Մօթ, որ յաջողած է ի դերեւ հանել ընկերվարականներուն ի գործ դրած հնարքները։ Այս վերջինները, նոյն իսկ ձեռնարկած էին իրենց տեսութիւնները տարածել Ֆրանսայի հիւսիսային կողմը, բայց ընտրողները նշմարեցին թէ այդ տեսութիւնները ո՛րքան խաբուսիկ բաներ էին։ Փարձառութիւնը ցոյց տուաւ թէ գործաւորական դասակարգը անգամ ըմբռնած է թէ ինք կործանման պիտի դիմէ, եթէ այն քաղաքագէտներուն ականջ դնէր, որոնք ընկերվարութիւնը իրենց ասպարէզ ընտրած էին ու զայն կը շահագործէին ի նպաստ իրենց անձնական շահերուն։ Սակայն քաղքենի դասակարգին մէջ կը գտնուին այնպիսի անձեր, որոնք առանց հարստութեան տէր ըլլալով հանդերձ, ընկերվարական կարծիքներով իր առաջնորդին կամ հասանելին մղուած և կամ թէ կարգ մը գաղթելի մարդոց հաճելի ըլլալու համար։ Բայց այդ համակրութիւնը հարեւանցի բան մըն է, որ իսկոյն կը ցրուի, երբ ընկերվարական վարդապետութեանց կիրառութիւնը անյաջող արդիւնք մը կ'արտադրէ։ Ռուպէի պահպանողականները, կաթոլիկները և չափաւոր հանրապետականները միացած են առանձնացնելու համար ընկերվարականները և ազդեցութիւնը քաղել այն ընտրողներուն, որոնց ունեցած վստահութիւնը խաբուած են. և յաջողեցան անոնք։ Դիտելի է որ այս յաղթանակը աւելի նպաստաւոր եղած է չափաւոր հանրապետականներուն։ Կը յուսացուի որ Ֆրանսայի միւս մասերուն մէջ ալ նոյն արդիւնքը առաջ գայ, երբ Երեսփ. ընտրութեանց ատեն, պայքար մղուի ընկերվարականներու դէմ։ Արեւելեան մասին մէջ, յառաջդիմական կուսակցութիւնները մեծ պարտութիւններ կրեցին վերջերս. պահպանողականները չեն յուսահատիր իրենց դատին յաջողութեան համար։ Բայց յառաջդիմականները երկրին այդ մասին մէջ այնպիսի քաղաքական կացութիւն մը ունին, զոր կ'ուզեն պահպանել և ամրապնդել. ասոր համար չեն ուզեր միանալ ծայրայեղ յառաջդիմական կուսակցութեանց հետ։ Անոնք չեն մերժեր ազատական քուէները, առանց սակայն որ և է յանձնառութեան, որպէս զի իրենց հանրապետական համոզումները կասկածի չենթարկուին։ Ռեփիւպլիք Ֆրանսէզ անուն յառաջդիմական թերթը վերջերս դիտողութիւն կ'ընէր թէ իր քաղաքական բարեկամներուն դիրքը շատ նպաստաւոր էր հանրապետութեան դատին համար, որովհետեւ ընտրողներու մեծամասնութիւնը ընկերվարական կամ թէ հակազինուորական գաղափարներու ծառայողներէն, պահպանողականներու կողմը դարձան։ Անոնք ա՛լ եւս պէտք չզգար [illegible] կուսակցութեան։ Հանրապետական կուսակցութեան ծոցին մէջ կը գտնուին այնպիսի անձեր, որոնք հարկ եղած երաշխաւորութիւնները կ'ընծային երկրին, ընկերվարութեան դէմ պայքար մղելու համար։ Այս պարագային, ժողովրդեան զանգուածը ա՛լ աւելի կ'օգտուի։ Պահպանողական կուսակցութեան լրագիրները բացորոշ կերպով կը յայտարարեն թէ յառաջիկայ ընտրութեանց ատեն պահպանողականները քուէնին պիտի տան չափաւոր հանրապետական ընտրելիներուն։ Եւ սակայն պիտի ըլլան առանց համաձայնութիւն մը կնքելու իրենց միջեւ, փոխադարձ զիջողութիւններով։ Ռէմիրմօնի մէջ Պ. Մէլինի կողմէ արտասանուած բանախօսութիւնը, ցոյց կու տայ թէ յառաջդիմականները բնաւ չեն հրաժարիր իրենց սկզբունքներէն. ընտրական պայքարը պիտի ընդունին, և եթէ յաջողին, իրենց յաջողութեան արդիւնքը պիտի արտադրէ այն կացութիւնը, որ առաջ եկաւ Ռուպէի մէջ։ Ասով հանդերձ, երկրին մէկ քանի կէտերուն վրայ՝ պահպանողականներ պիտի ընտրուին. կարգ մը ընտրական շրջանակներ ալ յարած են այս կամ այն կուսակցութեան, բայց պէտք է գիտնալ թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ քաղաքական ուղղութիւնը յառաջդիմականներուն, երկրին այն մասերուն մէջ, ուր պայքար պիտի մղուի յառաջդիմական կուսակցութեանց դէմ։ Այս մասին յառաջդիմականները բնա՛ւ տեղի չպիտի տան, ջանալով ցոյց տալ թէ իրենք լաւագոյն կերպով կրնան պաշտպանել ընկերական կարգի սկզբունքները, որոնք խարիսխն են երկրին բարգաւաճման։

ՇԸՄԻԶԸՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

399, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ, 399

Արանց եւ կանանց համար, ճերմակեղէններու, ճանկէլաներու, գուլպաներու եւ փողկապներու վաճառում

Եւրոպական վաճառատուները գեղեցիկ սովորութիւն մը ունին, որուն համեմատ, որոշ շրջանի մը մէջ կը փոխեն իրենց ապրանքները, աւելի նոր, աւելի սիրուն ապրանքներ դնելու համար անոնց տեղը։ Մեր վաճառատունն ալ այս գնահատելի սովորութիւնը ուզելով գործադրել, իր վարիչներէն Պ. Բարատօրուլօն ղրկած է Եւրոպա, ամէնէն առաջնակարգ գործարաններէն գնելու համար վաճառատան ապագայ ապրանքները՝ որոնք այս պայմաններուն մէջ իրենց նմանը չպիտի ունենան տեսակի ճոխութեան, ազնուութեան և գիներու աժանութեան կողմէ։ Մինչեւ Պ. Բարատօրուլօյի վերադարձը, բացառիկ վաճառում մը սկսած ենք ընել ճերմակեղէններու, ճանկլաներու, գուլպաներու, փողկապներու վրայ, անհաւատալի ըլլալու աստիճան չափաւոր գիներով։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել, բոլոր ասոնց ստուգութեան համոզուելու համար։

Շըմիզըրի Իւնիվէրսէլի 30 օրուան բացառիկ վաճառումը վերջ պիտի գտնէ այս շաբաթ։ Կը հրաւիրենք յարգոյ հասարակութիւնը օգտուիլ այս մի քանի օրուան վաճառումէն։

ԲԱՐԱՏՕՐՈՒԼՕ ԵՒ ԼՕԵՆԹԻՏԷՍ

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը, կէսօրին, նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Անգլիոյ դեսպանը, զինուորական կցորդը ու պահականաւին հրամանատարը, Աւստրիոյ դեսպանատան գործակատարը, Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր սենեկապետներէն Պանքի կոմսը, դեսպանատան առաջին քարտուղարը ու հիւպատոսը, Սպանիոյ դեսպանը ու առաջին թարգմանը, հելլէնական դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, ֆրանսական կառավարութեան հաստատութիւններուն ընդհանուր քննիչ Պ. Շամբի և ամերիկացի Պ. Ուիլեըմ Պոլաուին ու կինը։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր և յետոյ Պարսից դեսպան Էրֆա-ուտ-Տէվլէ իշխան Միրզա Րիզա խան պատիւ ունեցան ոչ պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Պուխարայէն, Կովկասէն, Տաղըստանէն ու Պարսկաստանէն Կ. Պոլիս եկած երկու հազարի չափ իսլամ ուխտաւորներ, որոնք Հիճազ պիտի երթան, երէկ, Սէլամլըքի արարողութեան միջոցին, բարեւ կեցան Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ և Վեհ. Սուլթանին երթուդարձի ատենը «Բատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ կայս. թիկնապահ ու հրացանակիր Աճէմ Ճէլալէտտին փաշայի միջոցաւ իր կայս. բարեւները հաղորդել այդ ուխտաւորներուն. նաեւ ծանուցանել անոնց թէ կարօտ եղողները Հիճազ պիտի զրկուին, ծախքը կայս. մասնաւոր Արկղէն շնորհուելու պայմանով. կայս. Իրատէ մը միեւնոյն ատեն հրամայեց որ ուխտաւորներու նաւուղեգինէն երկու ոսկի զեղչուի։ Բոլոր ուխտաւորները բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

ԱՐՄՏԻՔԻ ՍԱԿԱՐԱՆԸ.— Պետական Խորհուրդը, որուն յանձնուած է Կ. Պոլսոյ մէջ արմտիքի սակարան մը հաստատման վերաբերեալ ծրագիրը, հարկ դատեց կարգ մը կէտերու մասին բացատրութիւններ ուզել առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն։ Այդ ծրագիրը կը տրամադրէ որ սակարանին մէջ երբ վաճառականներուն միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագի, սակարանի վարչական Խորհուրդը խնդիրը կարգադրէ. և եթէ կարելի չըլլայ, երկու կողմը դիմեն Կ. Պոլսոյ առեւտրական Ատեանին։ Պետական Խորհուրդը ուզեց գիտնալ թէ սակարանին վարչական Խորհուրդը իր որոշումները ի՛նչ հիման վրայ պիտի տայ, այդ որոշումները ի՛նչպէս պիտի գործադրուին և երկու կողմէն եթէ առեւտրական Ատեանին որոշումէն ալ չբաւականանան, ո՛ւր պիտի դիմեն։ Ծրագիրը կը տրամադրէ նաեւ որ արմտիքի սակարանին մէջ միայն «էֆէքթիվ» գործառնութիւններ ըլլան, իսկ «ալիվրէ»ն արգիլուի։ Երկրագործական նախարարութիւնը առոր դիտողութիւն ըրած է թէ տեսականին թէեւ բան մը ըսել կարելի չէ, սակայն գործնականը շատ դժուար է, վասն զի եւրոպական քաղաքներուն մէջ ալ անկարելի եղած է այդ պարագային առաջքը առնել։ Պետական Խորհուրդը որոշեց որ այդ մասին ալ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կարծիքը առնուի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ.— Եւրոպական լրագիրները կ'ըսեն թէ որոշուեր է օսմանեան երկաթուղիներու պարտաթուղթերը քանի մը մասերու բաժնել, որպէս զի ամէն կարգի կարողութեան տէր անձերու դիւրամատչելի ըլլայ։ Այդ պարտաթուղթերը հինգ մասի պիտի բաժնուին, բայց այդ գործողութիւնը նոյն պարտաթուղթերու տէրերուն համար պարտաւորիչ պիտի չըլլայ։ Իւրաքանչիւր պարտաթուղթի փոխարէն հինգ ստորաբաժանումին համար քսան սանթիմ պիտի հատուցուի՝ իբրեւ փոխանակութեան արժէք։ Կ. Պոլսոյ մէջ Հանրային Պարտքի վարչութիւնը պիտի կատարէ փոխանակման այդ գործողութիւնը։ Ամիսը քսան հազար թուղթ միայն հինգ մասի պիտի բաժնուին։ Ստորաբաժանումի այդ գործողութիւնը իւրաքանչիւր երկու վիճակահանութեան միջեւ մէկ անգամ պիտի կատարուի։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ վեհապետը Եգիպտոսի Խտիվին ուղղեց ինքնագիր նամակ մը, որով, սովորական ողջոյններէ և մաղթանքներէ ետքը, կը ծանուցանէ թէ Հապէշիստանի եպիսկոպոս Տ. Ամպա Մաթէոս մօտերս Եգիպտոս պիտի ժամանէ, և թէ Մենելիքի կողմէ պիտի ողջունէ Ղպտիներու Պատրիարքը՝ որ Հապէշներու կրօնապետն է։ Մենելիք կը խնդրէ Խտիվէն լաւ ընդունելութիւն մը ընել նոյն եպիսկոպոսին որ արդէն յունուար 31ին (Ն. Տ.) Հարարէն ճամբայ ելած է և փետրուար 10ին Սուէզ պիտի ժամանէ։ Տ. Ամպա Մաթէոս բնիկ եգիպտացի է։ Ասիւթի մօտ՝ Պաքրիի մէջ ծնած է 1847ին։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐԸ.— Ինչպէս ծանուցինք Սէլանիկի ու Մօնասթըրի միջեւ երկաթուղիի գիծը ողողումներէ աւերուած ըլլալով կառախումբերու երթեւեկութիւնը ընդհատուած է։ Երկաթուղիներու Ընկերութիւնը այսօր պիտի ծանուցանէ թէ երթեւեկութեանց ընդհատումը ո՛րքան պիտի տեւէ։ Հինգշաբթի օրը Սիրքէճիէն ճամբայ ելած Էսփրէսի կառախումբը չկրցաւ առաջ երթալ եւ Չօրլըէն նոր վերադարձաւ։ Ընկերութեան տնօրէն ու ճինութեանց քննիչը գիծին աւրուած տեղերը գացին։ Սէյտալէրի կայարանին մօտ կամուրջը ողողուելով, հարիւր յիսուն մեթրի չափ տեղը աւրուած է. այդ տեղը եղէգներ շատ գտնուելուն համար կարելի չէ եղած ջուրերուն ընթացքը կասեցնել։ Առջի օրը ղրկուած ճարտարագէտները ու գործաւորները բաւական աշխատեցան, բայց չկրցան բան մը ընել, վասն զի ջուրերը կամուրջէն շատ բարձր են. ուստի ջուրերը երբ քաշուին, գիծը այն ատեն պիտի նորոգուի, կամուրջը պիտի քննուի եւ յետոյ պիտի վերսկսի կառախումբերու երթեւեկութիւնը։

—Պապա Էսքիի եւ Լիւլէ Պուրկազի մէջտեղի հեռագրական թելերն ալ ողողումներէն վնասուած էին, բայց նորոգուեցան եւ հաղորդակցութիւնները վերսկսան։

—Երէկ առտու Սիրքէճիէն մեկնող Էսփրէսի կառախումբին ուղեւորներուն մինչեւ Չօրլը համար տոմսակ տրուեցաւ։

—Արեւելեան երկաթուղիներու գումաքէր Էսատ պէյ Չերքեզքէօյ գնաց, ուր պիտի մնայ մինչեւ որ նորոգուին երկաթուղիի գիծերը։

—Էտիրնէ, Սէլանիկ ու Եւրոպա երթալիք նամակները կարելի չըլլալով ղրկել, Թղթատարատան մէջ պահուած են։

—Սէլանիկի երկաթուղիին հեռագրական թելերն ալ աւրուած ըլլալով տակաւին տեղեկութիւն չէ առնուած թէ գիծերը որքան վնասուած են ողողումներէն։ Երէկ Սիրքէճիէն կառախումբ ճամբայ չելաւ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ, հինգշաբթի օրը, ժանտախտի դէպք ու մահ չպատահեցաւ։

—Յունուար 12ին Խտիւը տարեկան չքեղ պարահանդէսը տուաւ Ապտինի մէջ։ Ներկայ էին նաեւ Ռուսիոյ Պօրիս մեծ դուքսը եւ Օլտէնպուրկի մեծ դուքսը ու մեծ դքսուհին։

—Ռուսայի մօտ Էչմունէին անուն տեղը աշխատող գործաւորներ երեւան հանեցին Սէթի Բ.ի տաճարը՝ Քրիստոսէ 1180 տարի առաջ։ Տաճարին մէջ կան քանի մը շահեկան արձանագրութիւններ, եւ երկու գեղեցիկ նկարները Սէթի Բ.ի ու Մէնէֆթայի տղան է։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, երկուշաբթի իրիկուն, մեծ հացկերոյթ մը պիտի տայ։

ԲԱՄԲԱԿԻ գինը նորէն բարձրացաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ոստիկանութեան պաշտօն յանձնուեցաւ, կ'ըսէ Սէրվէթ, հսկել Գարաքէօյի կամուրջին եւ շոգենաւի նաւամատոյցներուն բարեկարգութեանը վրայ։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԵԾԵԼԱԳՈՒՆԴԵՐԸ.—Օրինական արտօնութեան մը համաձայն, Համիտիէ հեծելագունդերու կազմակերպութիւնը երբ աւարտի, ալ եւս նորէն սպայ չընդունուիր։ Սպարապետի Դիւանը ծանոյց պէտք եղած տեղերը թէ ըստ այնմ պատասխան տալու է աշիրէթներու այն պետերուն, որոնք դիմում կ'ընեն, Համիտիէ հեծելագունդերուն սպայ կարգուելու համար։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ, կ'ըսէ Իգտամ, նկատելով որ Թաղապետութեան Ժ. րդ ջոկին (Գատըգիւղ) նախկին պաշտօնեայ Բէքիր պէյ, արկղակալ Ճէմիլ էֆ. ու կալուածատուրքերու քարտուղար Նաճի էֆ. զանազան տեղերէ տուրքի անունով իրենց առած դրամները կ'իւրացնեն, գրեց Գատըգիւղի պաշտօնատարին որ անոնց նկատմամբ հարկ եղածը ի գործ դրուի։

ՊԱՐՍԻԿ երեւելիներէ ոմանք որոնք Կ. Պոլիս եկած են Հիճազ երթալու համար, երէկ՝ Պարսից դեսպանին հետ՝ ներկայ գտնուեցան Սէլամլըքի արարողութեան եւ յետոյ ասեկեալ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ նախորդ կուսակալ Թէվֆիք փաշա հրաման առաւ նահանգին գործերը վարել, մինչեւ որ ժամանէ նոր կուսակալը Ճէվատ պէյ։

ՑՈՒՆԱՐԷՆ Քոնսթանթինուբոլիս լրագիրը որ անորոշ ժամանակով դադարման դատապարտուած էր, վերստին հրատարակուելու արտօնութիւն ստացաւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ հրապարակին վրայ առջի օրն ալ կակուղ ու խառն ցորենի համար շատ գործ չեղաւ՝ եւ գինները անփոփոխ մնացին։ Կարծր ցորենի վրայ բաւական գործ եղաւ՝ օխան 30—33 փարայի, տեսակին համաձայն։ Երէկ Անատոլուէն ութ վակոն, այսինքն 4000 քիլէ ցորեն ժամանեց։ Կ'ըսուի թէ Անատոլուի ցորենի աքէրը առաքումները պիտի զեղչեն՝ տասնորդներու վճարման համար հիւսնուն դրամ գտած եւ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ ցորենի գինները իջած ըլլալուն համար։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆԻ ՄԸ ՄԱՀԸ.—Գասըմ Փաշայի Պէտրէտտին թաղին մէջ Եուսուֆ անուն մարդու մը աղջիկը՝ Բէնոյէ որ Նէճմի Թէրագգի վարժարանը կը յաճախէր, առջի օր իր դասատուներէն կողմէ պատիժ մը կ'ենթարկուի, յանցանք մը գործած ըլլալով։ Բէնոյէ իրիկունը տուն դառնալէն ետքը կը հիւանդանայ եւ հետեւեալ գիշերը կը մեռնի։ Հայրը ոստիկանութեան դիմելով իմաց կու տայ իր աղջկան մահուան պարագաները։ Հիմա քննութիւն կը կատարուի։ Դիտողութիւն տեղի պիտի ունենայ։

ԴԻԱԿ ՄԸ.—Երէկ առտու Թօփխանէի եղերքէն դիակ մը գտնուեցաւ որ Ուիլէըմ անուն անգլիացի նաւազի մըն էր՝ տասնհինգ օր առաջ գինովութեամբ ծովը ինկած։

ՄՈԼԻ ԷՐԻԿԸ.—Պոլսոյ Մէվլանխանէ Թաղին մէջ մրգավաճառ Իսմայիլ սովորութիւն ըրած էր իր կնոջ Շէրիֆէի դրամովը ապրիլ, նիւթական անձուկ վիճակը առարկելով։ Կինը սպասուհիութիւն ըրած ըլլալով համեստ գումար մը խնայած էր։ Շէրիֆէ տեսնելով որ այնքան աշխատանքով շահած իր դրամը էրկանը ձեռքին մէջ կը սպառի, որոշեց ալ եւս չտալ։ Իսմայիլ, երէկ առտու, նորէն դրամ ուզեց, բայց Շէրիֆէ մերժեց, ըսելով որ էրիկը պարտաւոր է կինը ապրեցնել եւ ոչ թէ անոր դրամը ծախսել։ Իսմայիլ բարկացաւ եւ սկսաւ կռուիլ ու բռնութեան դիմել։ Շէրիֆէ անդրդուելի մնաց։ Իսմայիլ կատղելով դաշոյնը քաշեց եւ չորս տեղէն վիրաւորելով իր կինը, փախաւ։ Դրացիները իմացան ու տունը փութացին. խոյզն ոստիկաններն ալ հասան։ Շէրիֆէ տկար ձայնով մը ըսաւ թէ էրիկը՝ Իսմայիլ վիրաւորած է զինքը։ Կնոջ վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։ Ոճրագործը քիչ մը վերջը ձերբակալուեցաւ եւ խոստովանեցաւ գործած ոճիրը, ըսելով որ կինը իրեն անհնազանդ էր։

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԻՐԱԿԱՆ ԱՌԻԹԷՆ.—Ղալաթիա-Վոյվոտա փողոց, թիւ 85, Մ. Տէր Դուրեան շապիկի վաճառատունը նոր եղանակի շատ մը կարեւոր ապրանքներ առած ըլլալով՝ որոշած է այժմու մթերքը 100էն 25 էրկան զեղչով ծախել։ Ուստի կը հրաւիրուի յարգոյ հասարակութիւնը որ օգտուի այս ճշգրիտ լիքիտասիոնէն, որ մէկ ամիս պիտի տեւէ։ Լիքիտասիոնի ապրանքներն են շապիկ, օձիք, ճերմակեղէն, փողկապ, գուլպայ, թաշկինակ կոճակ, եւն. Տէր Դուրեան վաճառատունը իր ծախած ապրանքներուն ազնուութեամբը ու ճաշակով արդէն հանրածանօթ ըլլալով, կը յանձնարարենք որ մեր ընթերցողները օգտուին այս էրկան առիթէն։ 2—5

VIN DE PEPTONE

Գէշ կատարուած մարսողութիւն մը առաջ կը բերէ կէս գլխու ցաւ. բայց Վինը ըը Բեբբոն ըը Շաբորոյ գաւաթ մը, ամէն ճաշ ընելուն վրայ, մարսողական գործողութիւնը կը կանոնաւորէ եւ բոլոր անհանգստութիւնները կ'անհետացնէ։

ԹՈՔԱԽՏԱՒՈՐԻՆ ԽԱՌՆՈՒՐԴԸ

Ձմեռը, գարնան եկեր առաջ, երբ հիւանդութիւնը տկարացուցած է ձեր մարմինը, հարկ է առողջարար ըմպելիներ ձեռք առնել։ Որպէս զի հիւանդութիւնը նորէն երեւան չելլէ, զայն անհետացնելու համար, պէտք է կարելի եղածին չափ շուտով գործածել տալ. Ծիրոզէքքէ Պանցիէրայի հականեխական դեղաջուրը։ Կը ծախուի Բալիգմա (Խաղլէա) Փորմասի Նատերեալ, Քաղոր փողոց, թիւ 89 91. Շիշին գինն է 5 փրանք։ Յանձնարարութիւնները պէտք է կատարել քարթ-բոսթալով։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Այս գիշեր ժամը 9ւկէսին (Ը. Ե.) մեծ պարահանդէս մը պիտի տրուի Թէքէ Պոլսի Թատրոնին մէջ, ի նպաստ Սիմբնիա հելլենական ընկերակցութեան, Փրանսական եւ հելլենական դեսպաններուն հովանաւորութեամբ։ Կարգադիր մասնախումբ մը կազմուած է մայրաքաղաքիս ամենաբարձր անձնաւորութիւններէն, այն թէ՛ կին, որ ամէն ջանք ի գործ դրած է պարահանդէսին յաջողութեան համար։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Ներկայացումները ամէն իրիկուն կը շարունակուին աւելի կամ նուազ հետաքրքրական։ Այս իրիկուն, վաղը կէսօրէն յետոյ եւ իրիկունը, երեք ներկայացումներ, որոնք յաջողութիւն գտնել կը խոստանան, շնորհիւ ծանուցուած այլ եւ այլ յայտագրին։ Վաղը գիշերուան ներկայացումը տրուած է ի նպաստ սիրքին կառօններուն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—Հարիւրին 4 Թէմէթթի Բրիօրիթէ Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցանէ թէ՝ յառաջիկայ փետր. 1 14էն սկսեալ նոյն պարտաթուղթերուն իրենց պայմանաժամը այդ թուականին ուարաղ թիւ 18 կտրոնները եւ 2 15 յունվարի վիճակահանութեան մէջ այդ պարտաթուղթերուն ելած թիւերը պիտի վճարուին Օսմ. Պանքայի սնտուկէն։ Կտրոններուն եւ պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ ցուցակներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք թը ստացուելէն 10 օր ետքը պիտի վճարուին Ղալաթիոյ մէջ, Օսմ. Կայս. Պանքային կողմէ։

Կ. Պոլիս. 4 փետր. 1902 3—6

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ

Թարգմանութիւն Կ. Իւթիւճեան Էֆէնտիի

ԵՐԵՔ ՀԱՏՈՐ ԳԻՆ 15 ՂՐՈՒՇ

Խիստ շահեկան վէպ մը, որ անցեալ տարի Սուրհանդակ լրագրին մէջ հրատարակուեցաւ իբրեւ թերթօն եւ մեծ հաճոյքով ու հետաքրքրութեամբ կարդացուեցաւ։ Կը գտնուի Պաղտատլեան գրատունը, Սուլթան Համամ, թիւ 14, եւ ամէն գրավաճառներու քով։ 1—10

Ազգային Լուրեր

Երուսաղէմէն Երէցեան Տ. Գէորգ Սրբազանի հասած նոր նամակներ դարձեալ գոհունակութիւն կը յայտնեն Տ. Գէորգ Սրբազանի նկատմամբ։ Տ. Ցաւութեան Ս. Պատրիարքը, Խաչատրեան Տ. Սահակ Սրբազան եւ Երուսաղէմի Տէրէն ժողովըրդապետին գրերով կը կրկնեն իրենց այն խօսքը թէ Երուսաղէմի միաբանութիւնը տրամադիր չէ Տ. Գէորգ Սրբազանի վրայ ո եւ է ճնշում բանեցնել. եւ թէ հարկ եղած պարագային մինչեւ իսկ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան եւ Ս. Պատրիարքին պիտի յայտնեն իրենց փափաքը։

—Ս. Պատրիարքին մօր մահուան առթիւ Երուսաղէմէն Ամեն. Տ. Ցաւութեան Ս. Պատրիարքը ցաւակցական նամակ մը գրած ըլլալով, Ս. Պատրիարքն ալ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

—Տիարպէքիրէն ազգայիններ յատուկ նամակով իրենց տրտունջը Առաջնորդ Տ. Եղիշէ Մ. վարդապետի դէմ ղրկած են որ բերած ցանկը՝ ընդամէնը 44 որբեր՝ Տէր պէթէլի վիճակին, իրենց անուններով։

—Իզմիրի Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ արքեպիսկոպոս նամակ մը ուղղելով Տ. Երէցեան Սրբազանին, կը յորդորէ որ ընդունի կաթողիկոսական պաշտօնը, յայտարարելով թէ պատրաստ է ամէն աջակցութիւն ընծայելու Ն. Սրբազնութեան։ Տ. Երէցեան եպիսկոպոս նախկին աշակերտն է Իզմիրի այժմու Առաջնորդին։

—Սանասարեան վարժարանի Խնամակալութիւնը նիստ գումարեց այս առտու Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

—Ս. Հայրապետը նամակ մը ուղղելով Վանի եպիսկոպոս Մանկունիի, գոհունակութիւն կը յայտնէ Սահակ Պարթեւ հայ բարեգործական Աշխատասիրաց մօտ գտնուող մենաստանի եւ հինգած ժառանգ նորոգութեան համար եղած ջանքերուն մասին։ Ս. Հայրապետը ցաւ յայտներ է որ իր նիւթական անձուկ վիճակին պատճառաւ չէ կրնար նպաստ մը ընել։ Ն. Ս. Օծութիւնը նաեւ փափաք յայտներ է որ մատաղին նոր յառաջդիմը Պոլսոյ մէջ պարապանուելով, իրեն ղրկուի։ Պատրիարքարանը ի մօտոյ շրջաբերական մը պիտի ղրկէ բարեկեր ազգայիններու, այդ մատաղին շինութեան համար հարկ եղած գումարը հանգանակելու համար։

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ նիստ գումարեց եւ հետեւեալ երով զբաղեցաւ. 1.Ուսոց ցիշներու կենաց տարեհատագրութեան խնդրոյն առթիւ պատուիրակ Հաքանեան էֆ. Աստուր ինչ ինչ տեղեկութիւններ տուաւ մինչեւ ցարդ կատարուած գործառնութեանց մասին, զորս Խորհուրդը լսելէ ետքը, յանձնարարեց հրաւիրել մասնախումբը, որ փութայ իր աշխատանքները ներկայացնել յաջորդ նստին, վերջնական պաշտօն ու պատշաճը տնօրինելու համար։ 2.—Օսմանեան Կայսրութեան աշխարհագրութեան մասին, ըստ յանձնարարութեան, պէտք եղած քննութիւնը կատարուած եւ ներկայացուած էր արդիւնքը։ Խորհուրդը նոյն գործին պատրաստութեան մասին տեղի ունեցած դիտողութեանց վրայ, որոշեց նոյն դիտողութիւնը հաղորդել հեղինակին, ըստ այնմ պէտք եղած սրբագրութիւնները կատարելու եւ ապա ներկայացնելու իրեն։ 3.—Մշակոյթ անուն ընթերցանութեան եւ գրի նախնական դասագիրք մը պատրաստուած եւ ասկէ առաջ ներկայացուած էր Խորհրդոյ քննութեան եւ վաւերացման համար։ Խորհուրդը նոյն գրքին վրայ պատրաստուած տեղեկագիրը ուշադրութեան առնելով վաւերացուց զայն եւ արտօնեց անոր գործածութիւնը Ազգ. վարժարաններու մէջ 4.—Մայրաքաղաքիս Ազգ. վարժարաններու ներկայ 1901 եւ 1902 դպրոցական տարւոյ վիճակացոյցը պատրաստուած ըլլալով, Խորհուրդը որոշեց հրատարակել զայն եւ ցրուել Մայրաքաղաքիս Ազգ. վարժարաններու։ 5.—Դաւթեանց Ա. Մելեան էֆ. գրով մը իր հեղինակած Խօճեկի Բօյեա անուն մէկ գործին 30 օրինակները նուիրած ըլլալով յօգուտ ուսուցչաց Օգնութեան Սնտուկին, Խորհուրդը շնորհակալ եղաւ եւ որոշեց յանձնել զանոնք նոյն սնտուկի հոգաբարձութեան։

—Փտր. 9)22 չր. գիշեր չքեղ պարահանդէս մը պիտի տրուի Բերա-Բալասի սրահներուն մէջ, ի նպաստ Բանկալթիի Ազգատունէ վարժարանին, ուր ձրիաբար կը կրթուին հարիւրի չափ աշակերտուհիներ, որոնց 65ը հայ Լուսաւորչական, մեծ մասամբ կարօտ։ Այս պարահանդէսը, որ ամէն տարի տեղի կ'ունենայ, այս անգամ արտասովոր չքեղութեամբ մը պիտի կատարուի։ Զբօսասէրները թէ՛ հաճոյալի ժամանց մը պիտի ունենան եւ թէ նպաստած պիտի ըլլան այդ կրթական հաստատութեան որ այնքան օգտակար կ'ըլլայ հայ աղքատիկ աղջկանց համար։ Կարգադիր մասնախումբը, որ կազմուած է ծանօթ անձնաւորութիւններէ, Կոմս Տ'Աննոէ, Բոսբըլի Լէհղեա, Բանտիքի Ալիքօ Պէյ, Բէգմէզեան Կոմիտաս էֆ., Էյաեան Վահան էֆ., Կիւզէլեան Արամ Պէյ, Կիւմիշկէրտան Տիգրան էֆ., Հաքքը Պէյ, Հաճիմիր Անտոն էֆ., Մոքսուտ Սեդրակ Պէյ, Մանուկեան Միքայէլ էֆ., Սափէր Պէյ Զիա, Սաբրի Պէյ, Սիւնապեան Գրիգոր էֆ., Պասոն տը Վանիմոլը, Տէվլեան Էնվեր պէյ, Դուրեանեան Եզնուսպ էֆ., Օղուսեն Կամպօն, Կոմս Օսթրօրօկ, Ծերեթեան Իսաակ, ամէն ջանք տարած է փայլուն ընծայելու համար պարահանդէսը։ Կը խնդրուի տոմսակի գինն ուղղել Գանձապետին, Տիկին Էօնար Պէյ Տեա, Պօլսար փողոց թիւ 29. Բերա։

—Ս. Պատրիարքին կարգադրութեամբ, որոշուած ըլլալով ամէն հինգշաբթի օր Պատրիարքարանի մէջ կատարուած նշանախօսութիւնները հրատարակել, մեզ հաղորդուած առաջին ցուցակը կը հրատարակենք.—1.—Արշակ Մ. Խաչատուրեան խմբագիր, ընդ Վերժին Պ. Ճէփոգեարեանի (աստիճան ձրի) 2.—Յովհաննէս Յաքութիւնեան, ժամագործ, ընդ Վերգինէ Հաճի Տիւէեան (աստիճան սառբէ), 3.—Մանուկ Խաչատուրեան, որմնադիր, ընդ Եղիսա Սարգիսեանի (աստիճան ձրի), 4.—Արմենակ Միհրանեան, նկարիչ, ընդ Գոթինէ Աբրահամեան (աստիճան առաջին)։

—Դուրեան Տ. Եղիշէ Սրբազանի մօրաքոյր Օր. Եւգինէ Գամպէրեան մահկանացուն կնքեր է նախընթաց գիշեր Գումգափուի մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ։ Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք Տ. Եղիշէ Սրբազանին։

Տ.

Ստորագրեալք իրենց ողբացեալ Մօր մահուան առթիւ Ձեր կողմէ յայտնուած ցաւակցութեան եւ համակրութեան հանդէպ խորապէս զգածուած, կը փութան յայտնել իրենց սրտագին շնորհակալութիւնները։

ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊ. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՈՑ
ՏՕՔԹ. ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՒ ՇԱՀԻՆ ՕՐՄԱՆԵԱՆ
ԵՒՓՐՈՆԷ ՕՐՄԱՆԵԱՆ
ՄԻՀՐԱՆ ԵՒ ԱԳԱՓԻ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Բերա 20 Յունուար 1902

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մարսիլիոյ մէջ վախճանեալ վաղամեռիկ Օր. Աւրէլի Չիլճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս. Այրի Տիկին Ց. Գարագաշ 108, Նշան էֆ. Գարագաշ 108, Օր. Աղնիւ Գարագաշ 108, Տիկին Մալվինէ Պէտրոսեան 108, Տէր եւ Տիկին Գ. Պէպզօ 108 ղրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիրներ Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոբլը)

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 7 փետրուար.—Ֆրանց Ֆէրտինանտ արքիդուքսին Ռուսիա ժամանելուն առթիւ Ժուռնալ տը Սէն Պեթերսպուրկ իր խմբագրականին մէջ կ'ըսէ թէ երկու դրացի կայսրութիւնները միացնող բարեկամական կապերը աւելի եւս կը սերտանան՝ երկու վեհապետական գերդաստաններու անձնական յարաբերութեանց ամրապնդուելովը, յարաբերութիւններ որոնք այնքան նպաստաւոր են միապետական սկզբունքներու եւ ընդհանուր խաղաղութեան պահպանման մեծապէս փրկարար գործին։

—Ֆրանց Ֆէրտինանտ արքիդուքսը հոս հասաւ եւ կայարանին մէջ սիրալիր կերպով ընդունուեցաւ Ցարին ու մեծ դուքսերուն կողմէ։ Յետոյ արքիդուքսը այցելութիւն տուաւ կայսրուհիին, մայր կայսրուհիին, մեծ դուքսերուն եւ դքսուհիներուն։ Իրիկուան Ցարը ու Ցարուհին սեղան մը տուին. ապա թատերական ներկայացում մը տրուեցաւ։ Լրագիրները համակրական ընդունելութիւն մը կ'ընեն արքիդուքսին, վեր հանելով Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եւ Ռուսիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնք նպաստած են խաղաղութեան պահպանման մանաւանդ Պալքանի մէջ, որուն ժողովուրդը հիմա ամէն ատենէ աւելի հանդարտ շրջան մը կ'անցընէ։ Ցարը Ալեքսանդր Նեւսքի պատուանշանը տուաւ Պետերսպուրկի աւստրիական դեսպան Պարոն ֆոն Արենթալի։

ՎԻԵՆՆԱ.—Ելմտացոյցի յանձնաժողովը 17ի դէմ 22 ձայնով քուէարկեց դաշնաւոր վարկերը։ Այդ առթիւ կատարուած վիճաբանութեան ատեն Նախագահ Պ. ֆոն Քէօրպէր յայտարարեց թէ կառավարութիւնը կը պահպանէ ազգային արդարութեան եւ քաղաքական անկողմնակալութեան ծրագիրը. նաեւ կը յուսայ թէ այդ ուղղամտութիւնը պիտի յաջողի՝ լեզուներու խնդիրը կարգադրութեան տանելու։

ՈՒԹՐԷԽԹ.—Պոէր պատուիրակները հոս հասան՝ Քրիւկէր նախագահին եւ Զօրավ. Լէյտսի հետ խորհրդակցելու։

ՏՐԻԷՍՏ.—Լրագիրները կ'ըսեն թէ նախարարութիւնը պիտի հրաժարի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Երկրագործներու ժողովին կողմէ տրուած հացկերոյթին ատեն Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը յայտարարեց թէ հողագործական խնդիրներու մասին կայսրն ու ինք համամիտ են. նաեւ ըսաւ թէ մաքսային սակացոյցի պարունակած թիւերէն աւելի կարելի չէ աւելցնել մաքսերը։

ՊՐԻՒՍԷԼ.—Էթուալ Պէլժ անհիմն կը նկատէ լրագրական այն տեղեկութիւնները թէ Թագուհին հիւանդ եղած ըլլայ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը ծանուցուի թէ Վիլհէլմ կայսրը Ռուսիա պիտի երթայ Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահէն առաջ, Վարշաւիոյ զօրափորձերու միջոցին։

—Գերման կառավարութիւնը չընդունիր մաքսային սակերը բարձրացնելու մասին պատգամաւորներէն ըրած առաջարկները, Ռայխսթակին մէջ վիճաբանութեանց կը սպասուի։

ՁՄԵՌԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Լոնտոն 3 փետրուար.—Հովը քիչ մը հանդարտած եւ փոթորիկը դադրած կ'երեւայ, բայց ծանրաչափը շատ շատ վար կ'իջնէ, ուրկէ կը հետեւի թէ օդերը նորէն պիտի աւրուին։ Մարի-Հանրիէթ շոգենաւը՝ որ ուրբաթ օրը ժամ 3ին Տուվրէն ճամբայ ելած էր, այսօր ժամ 8ուկէսին հոս հասաւ, չորս ժամու ուղեւորութիւնը 65 ժամէն կատարելով։

—Ֆէլմութէն կը հեռագրեն թէ ֆրանսական Շանարալ շոգենաւը ընկղմեր է. մէջը գտնուած 21 հոգիէն մէկ հոգի՝ երկրորդ նաւապետը միայն ազատուեր է։

Մարսիլիա.—Ցամաքի վրայ տիրող սաստիկ փոթորիկը ծովի վրայ ալ իր հակահարուածը ունեցաւ։ Այաչչիոյի Բեղթառոր՝ Վիլլ տը Պասթիա Բոնիֆաչիոյի մօտ սոսկալի փոթորիկի մը բռնուեցաւ։ Պասթիա շոգենաւը որ Պօնէն կու գար, ճամբան շատ նեղուեցաւ։ Օրանի գըթէպքը ալ ուշացաւ վեց ժամ։ Փոթորիկին պատճառաւ նաւային ժամանումները գրեթէ դադրած են։

Հռոմ.—Բիէմոնթէի եւ Վէնէթիայի մէջ ձիւնի փոթորիկներ ծագած են։ Բէլլունոյի մէջ տուն մը փլաւ ձիւնի կոյտի մը տակ. մարդիկ մեռան փլատակներուն տակ։

Մադրիդ.—Առատ ձիւն տեղաց. քաղաքը ծածկուած է քառորդ մեթր բարձրութեամբ ձիւնով։ Կառքերու եւ թրամուէյներու երթեւեկութիւնները դադրած են։ Մեծ կոյտը չկրցաւ դուրս ելլել, վասն զի տեղամէրը չկրցան երթալ։ Երկաթուղի կառախումբերը կ'ուշանան։

Նիւ Եօրք.—Երէկ հովին սաստկութիւնը ժամը 65 մղոն արագութիւն ունէր. ծովը ալեկոծուած էր. շատ մը նաւաբեկութիւններ պատահած են։

Մոնրէալ.—Քանատայի ամբողջ արեւելեան կողմը ձիւնի սաստիկ փոթորիկ մը կը տիրէ. վաթսուն ժամ անընդհատ ձիւն տեղաց. յետոյ սուր հով մը փչելով տեղ տեղ ահագին ձիւնակոյտեր կազմեց։ Երկաթուղիի գիծերը ձիւնով ծածկուած են։ Մոնրէալի անուանի պարենաւորումը խանգարուած է, վասն զի ապրանքակառքերը չեն կրնար քաղաք հասնիլ։ Երկաթուղիի կառախումբերը եւ հեռագրաց կառքերը չեն կրնար երթեւեկել քանի մը ժամէ ի վեր։ Երկար ատենէ Քանատայի մէջ այս տեսակ փոթորիկ մը տեսնուած չէր։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆԸ

Սպանիոյի մեծահարուստ մը՝ Տոն Պէնիթօ երեք տարիէ ի վեր Բարիզ հաստատուած է, ուր Ալմաք փողոցը փոքր ապարանք մը ունի։ Այդ անձը սովորութիւն ըրած է ամէն տարի երբ կարնաւալը շքեղ նուէրներ ընել իր ծանօթներուն։ Վերջերս երկար ատեն մտածելէ յետոյ, սա հանճարեղ ներշնչումը ունեցաւ. Չկրելով սիրուն կնոջ մը վարպետութիւն յաղթել, որ իր սիրոյ յայտարարութեանց ականջ չէր կախեր, Սպանիացին մեծ քանակութեամբ մանր գոհարներ գնելով շաքարեղէնի մը յանձնեց, անոր յանձնարարելով շաքարներու եւ պաղլեղներու մէջ դնել։ Յետոյ, բոլորը միասին, իբր բարեկամութեան ղրկեց նամակով մը, որուն մէջ իր բուռն սէրը կը յայտնէր։ Քանի մը օր յետոյ, անոր այցելութեան գացած ըլլալով՝ շատ զարմացաւ տեսնելով որ գեղուհին բնաւ կարեւորութիւն չէր տուած իր էքլեցնական նուէրին։ Ձեռաքր հարցափորձէ մը յետոյ հասկցաւ թէ շաքարները եւ սիրոյ յայտարարութիւնը սխալ հասցէ մը գացած էին։ Իսկոյն կառք մը ցատկելով՝ իր ամենէն մօտիկ բարեկամներէն մէկուն կնոջը՝ տիկին Ս.ի տունը գնաց։ Այս վերջինը, որ Տոն Պէնիթոյի նուէրը ընդունած էր, անհամբեր կերպով բացատրութեան մը կը սպասէր։ Հազիւ թէ Սպանիացին զայն համոզեց իր սխալմանը, սխալին համար, երբ էրիկն ալ Ս. գոչեց.

—Բայց ես ալ ձեր շաքարներուն մէկ մասը ծառաներուս տուի, վասն զի չափազանց բարկացած էի. հիմայ կը հասկնամ թէ ինչո՛ւ համար անոնցմէ երկուքը այսօր ինծի ըսին թէ հիւանդ են։ Տէր Աստուած չըլլայ մեռնին։

Արդարեւ, երկու սպասուհիները որոնք շաքարները կերած, շաքարներուն համը նայած էին, ստամոքսի ցաւով անկողին մտեր էին։ Ռէօնթկէնի ճառագայթներով կատարուած քննութեան մը շնորհիւ, իրենց ստամոքսին մէջ տեսնուեցան մեծ մարգարիտ մը եւ ադամանդ մը։ Բժիշկին կողմէ տրուած մաքրողականը անշուշտ քիչ ատենէն պիտի ազատէ զանոնք այդ ինքնակոչ հիւրերէն, բայց եւ այնպէս այս կերպով գոհարներու տէր եղան. եւ պէտք է ընդունիլ որ արժանի ալ էին։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երկու օրէ ի վեր գիները թէեւ թեթեւ անկում մը կը ցուցնեն, սակայն այս անկումը, վերջին օրերու բաւական բարձրացման իբր հետեւանք, յետաձգում մը կը համարուի, եւ դարձեալ ընդհանուր կարծիքն այն է թէ ա՛լ աւելի պիտի բարձրանան գիները, քանի որ միջոցում խաղը կայ ու կը կենայ։ Լրագիրներու ոմանց գրածին պէս. իրաւ է թէ այդ գործողութիւն, այսինքն Բ. Գ. Դ. կարգերուն միացումը, անոնց վրայ շատ կատարուելիք բան մը չէ, բայց ո՛չ ըսաւ թէ կատարուելէն վերջն ալ ներկայ գիներուն վրայ պիտի մնան։ Լուրն իսկ բաւական եղած է այսչափ բարձրացնելու գիները այս յարգի Ռանդին, եւ երբ կատարեալ իրողութիւն դառնայ այդ լուրը, այն ատեն ո՞վ գիտէ քանիի պիտի բարձրանան գիները։

—Թուրքերը գլուխը առեր կ'երթայ նոյնէ մը պէս, առանց ետին իսկ նայելու որ գուցէ՝ մխիթարութիւն մը ըլլայ... իր վրայ յարձակողներուն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՑՈՒՄ

Օսմ. Միացեալ Սեր. Դ.	Օ. Ո.	28	26
Ամէնէն բարձր գին	»	28	29 1/2
Ամէնէն վար գին	»	28	26
Թումպէքի Ընկ. գոց.	Ֆր.	113	50
Ամէնէն բարձր գին	»	114	87
Ամէնէն վար գին	»	113	25

ՓԱԿՈՒՄ 26 Յունուար

Օսմ. Միացեալ Սեր. Դ.	Օ. Ո.	28	24
Թումպէքի Ընկերութ.	Ֆր.	113	50
Օսմանեան		—	
Լոթէ		4	30
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		8	60
[illegible]		52	50
» [illegible]		[illegible]	40
» [illegible]		483	—
[illegible]		485	—
[illegible]		162	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն առ[illegible]	Ղրշ	110	08
» » » [illegible]	»	11[illegible]	12
Փարիզ »	Ղր	[illegible]	60
» » » [illegible]	»	[illegible]	70
[illegible]	Մարք	18	57
[illegible]	Քրոն.	34	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ՀՆԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	33
Անգլիական ոսկի	»	110	04
[illegible]	»	91	—
[illegible]	»	[illegible]	08
[illegible]	»	128	04
[illegible]	»	86	20
Օ [illegible]	Օ. Ո.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 7 Փետրուար

Եգիպտական Միացեալ	94	81
Օսմանեան Մասն սէրի Բ.	51	25
Օսմանեան Մասն սէրի Դ. բաց.	25	87
Օսմանեան Մասն սէրի Դ. գոց.	25	81
Օսմանեան Պանքա	12	75
Պորտուգալեան 1880	—	—
Հելլենական 5 %	49	—
» [illegible]	44	—
Պուլկարական 1892	83	—
[illegible]	108	50
[illegible]	104	—
[illegible]	6	43
[illegible]	[illegible]	50
[illegible]	95	32 1/2

ՓԱՐԻԶ, 7 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանդ 3 %		101	17
» » 3 1/2 %		103	22
Օսմ. Թրքա. սէրի Դ. բացում	Ֆր.	26	50
» փակում	»	26	35
» » » Բ.	»	51	90
» » » Գ.	»	38	32
Օսմ. Պանքա. Փակում	Ֆր.	571	—
Օսմանեան	»	461	—
Թումպէքի Ընկերութեան	»	116	50
Օսմ. [illegible]	»	—	—
Օսմ. Ռէժի	»	326	—
[illegible] 4 %		503	—
[illegible]		1659	—
Իտալական Ռանդ	»	100	25
Սպանիական [illegible]	»	78	02
[illegible]	»	161	50
[illegible]	»	95	135
[illegible]	»	8	50

ՊԵՐԼԻՆ 7 Փետրուար

[illegible]	»	—	—
Թումպէքի Ընկերութեան	»	153	20
[illegible]	»	102	—
[illegible]	»	98	190

ՎԻԵՆՆԱ, 7 Փետրուար

[illegible]	»	339	50
Թումպէքի Ընկերութեան	»	110	—
Օ [illegible]	»	391	—

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure boisson de table et rafraîchissante.

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1890ի 4⁰/₀ Օսմանեան փոխառութեան պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ՝ յիշեալ պարտաթուղթերուն 24րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1902 Յունվ. 31)փետր. 13ին, Պոլսոյ կողմը, Ծըղալ Օղլուի Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին մէջ։

* * *

1890ի 4⁰/₀ Բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերուն 23րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 1902 յունվ. 31(փետր. 13ին, Պոլսոյ կողմը, Ծըղալ Օղլուի Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղին մէջ։

5—6 ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս, 19)1 փետր. 1902

1803
IMPERIAL
ԻՄՓԵՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803ին
Դրամագլուխ Ա. Ո. 2,900,000
Վճարուած հատուցում 16,000,000
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւայլն խիստ չափաւոր գիներով
Ընդ.-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՅՈՍԻՓ Տ. ԳՈՒՐԹՈՒՇԵԱՆ Շ. Բ. ԳԱԼԹՈՆ
Ղալաթիա, Ինայէթ Խան

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք: Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

BULGARIA

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Ռուսճուք

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝ 6,000,000 Ֆրանք

Ապահովագրութիւն կարասիներու, կալուածներու, ապրանքներու ևայլն, Կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, ազատ պայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով:

Մտնաւոր ապահովագրութիւն վաճառականներու և ճարտարագործներու համար:

Կեանքի և տղոց համար դրամագլուխ պատրաստելու ապահովագրութիւն:

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում:

Ընդհանուր գործակալութիւն, Կ. Պոլիս, Վոյվոտա փողոց, Գափաֆեան խան:

Լիազօր փոխ. Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ժ. Պ. ՔԱՋԱՐԷԹԹՕ

Ընկերութեան դրամատունը Պրէսի Լէօնէ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852

Տ^{րս} Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396

(Նանենի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուինեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամէնատաժանելի ցաւած ակռաները մէկ վայրկեանէն կը քաշէ. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու [illegible]:

Նորաձեւ ծղօտներու, ոսկի, ճապոնական և գիւտակեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստուին, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, ծամուքութիւն եւ ազատ արտասանութիւն [illegible]:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը [illegible] [illegible] [illegible]:

Տ. Գ. [illegible] (մինչեւ [illegible]) [illegible] (մինչեւ [illegible]) [illegible]

Ծանօթ.—[illegible] 157

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 Ֆրանք, ճամբու ծախք չաւելուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց Թիւ 23: Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ:

Ոսկի չքանշան 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին: Մթերանոց Մէգիքի և Ընկ.:

Meubles
Etoffes
Literie
Tapisserie
Glaces
Articles de Luxe
etc.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գապրիստան փողոց, թաղապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց: Ամերիկեան կարասիներ: Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում): Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, գրասենեակներու. ևայլն:

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 34—52

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 Դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Զուտ եկամուտ, ապահովագրութեանց և այլն՝ 31 Դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, ևն.

362, 858,507 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բօլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԸՐՏ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալալէմճի խան:

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի տրուի:

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան:

Կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ

FER BRAVAIS

Ամենէն ազդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու: Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. աշխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆէր Պրավէն:

Պնդութիւն չի տար: Ակռաները չի սեւցներ: Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն: Կեղծերէն զգուշանալ: Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ:

Մթերանոց, Թիւ 130, Լաֆաեէթ փողոց, Բարիզ:

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ծայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը մ՚ըզան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երեխ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու: Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ: Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար:

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի: Այս իւղը, անաղարտ անուշութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիոն տէ Ֆարմըսիեն ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է: Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն: Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ: Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով: Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ:

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւանքներ կ՚ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութեան կը զրկեն զմարդ: Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ՚անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու:

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անտեղութիւններէն: Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ՚ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը:

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք:

Կը ծախուի Եէնի Ճամիի բակը Բէհզիմ պէյի, Սուլթան Համամ Մէզիքի, Լի օս, Պոնճէյինօ դեղի մթերանոցներն ու Պանճէ Գարու Բիւչիւքեան դեղարանը:

789 7—52

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թօ
Իվէրնիա	13800	Սիլվանիա	[illegible]
Սաքսոնիա	13900	Կաթալոնիա	[illegible]
Լուքանիա	12952	[illegible]	[illegible]
Քամփանիա	12950	[illegible]	[illegible]
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8128	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8120	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	7383	[illegible]	[illegible]

Ճերպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Քէրպինս, ամսոյս 14ին ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի:

Դիմել առ [illegible]

Jolly et Saeger

[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	5000	[illegible]	3500
[illegible]	5000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	5000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3000
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1500
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1500

Դիմել առ [illegible] և ԸՆԿ.

[illegible] խան

[illegible]

194 31. [illegible]

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ՚ազդէ

Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է ճշմարիտ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով: 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3807	[illegible]	2906	[illegible]	1695	[illegible]	2272	[illegible]	1118
[illegible]	1541	[illegible]	395	[illegible]	775	[illegible]	3703	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2377	[illegible]	4811	[illegible]	1583	[illegible]	3557	[illegible]	1183
[illegible]	1328	[illegible]	937	[illegible]	3720	[illegible]	1357	[illegible]	1206
[illegible]	1384	[illegible]	2332	[illegible]	2600	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1327
[illegible]	1078	[illegible]	1712	[illegible]	[illegible]	[illegible]	3412	[illegible]	1548
[illegible]	541	[illegible]	504	[illegible]	2854	[illegible]	1982	[illegible]	[illegible]
[illegible]	4421	[illegible]	3464	[illegible]	[illegible]	[illegible]	4187	[illegible]	1479
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	687
[illegible]	1387	[illegible]	1541	[illegible]	1058	[illegible]	1533	[illegible]	2129
[illegible]	1364	[illegible]	954	[illegible]	2807	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1914
[illegible]	1984	[illegible]	1838	[illegible]	1700	[illegible]	915	[illegible]	1233
[illegible]	2738	[illegible]	349	[illegible]	1053	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1834	[illegible]	4582	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1665	[illegible]	1356
[illegible]	3897	[illegible]	3060	[illegible]	1848	[illegible]	1613	[illegible]	1308
[illegible]	4385	[illegible]	1348	[illegible]	3191	[illegible]	1789		

Հօրաշիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղղուորած է:

Վօլթուրնօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյգ, ընդհանուր վաճառքով հոս կը սպասուի փետրուար 7ին:

Դիմել առ գործակալս [illegible]

[illegible]

COMP[illegible] RUSS[illegible]

NAVIGATION A VAPEUR ET D[illegible] COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

29 11 [illegible]
30 12 [illegible]
31 13 [illegible]
31 13 [illegible]
1 14 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ [illegible]

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Փետր. 11ին Միճկրիլի, Մարսիլիայէն:
› 17ին Անատոլի, Անտ. եղերքէն:

[illegible]

Փետր. 12ին Միճկրիլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում:
› 18ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա:

[illegible] 175 ֆրանք. [illegible] 518 [illegible]

[illegible]

— 2 —

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ՃՕՆ ՄՕՐԼԷՅԻ

ՄԷԿ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

«ՎՃԻՌՆԵՐԸ»

Aphorismին իսկութիւնն տեղամ կը բաղկանայ մտածութիւններու կամ նկատողութիւններու աշխարհ մը մէկ բառի մէջ ամփոփելէ ինչ որ ք նախօսութեան ու ընդլայնումի հակադիրն է ճշդիւ: Զ յն յատկանիշող բանն է ո՛չ այնչափ հանճարեղութիւնը՝ որչափ որոշ դրականութեան մը յանգող ողջմտութիւնը: Զպարտի ըլլալ ո՛չ դժուարիմաց ոչ ալ տափակ, այլ պարտի յստակօրէն զանազանուիլ հետեւակ ճշմարտութենէ և միանգամայն առեղծուածէ: [illegible] Մոալի առածները, կ՚ըսէ Պաքոն, որ ինքն իսկ շատ մեծալի առածներ գրած է, շարադրուած չեն լոկ իսկ իբր զարդ ծառայելու համար, այլ բնութեամբ ազդու են ու գործնական, քանզի ունին սուր ծայր մը կամ սայր մը՝ որ կը ծակէ կամ գործերու կնճիռները կը լուծէ: Ու կը հանէ Կիկերոնի՛երը սա այս տեսակ առածները կը համեմատէ աղահանքերու հետ, ո ոնցմէ կարելի է աղ հանել և ուզուած տեղը ցանել: Ասոնք ա՛յն պատգամներն են՝ զորս մարդ գտած է առաջնորդուելու համար ի վեհ գործին մէջ, որ է սովորիլ ապրելու գործն ըլլալու, հազարումէկ բանէ հրաժարելու և վերջապէս՝ մեռնելու: Ասոնց սահմանը կը տարածուի ժամանակին ու դրամը խնայելու արուեստին նկատմամբ՝ Ֆրանքլինի կողմէ պարզամիտ Ռիչարտոսի բերանը դրուած տնտեսագիտական խոհեմ պատուէրներէն, մինչեւ կեանքին վեհ ու բարձր բարոյականները, որպիսի են՝ զոր օրինակ՝ Կեմբիսի առածները: Նոյնպէս, Պաքոնի փորձերուն մեկնակէտն է տնկարկութեան ու շինութեան վերաբերեալ պատուէրներ, իսկ ժամանակէտը՝ ամէնէն հանդիսաւոր խորհրդածութիւններ ճշմարտութեան, մահուան և աշխարհային իրերու անհաստատութեան վը յ: Անոնք կը պարունակեն գործողութեան այն ամբողջ ասպարէզը՝ ուր մարդը կը շարժի, ուր կեանքը կը պարզուի —կ՚իմանամ մարդն ու կեանքն այնպէս՝ ինչպէս են, ոչ թէ այնպէս՝ ինչպէս պարտէին ըլլալ — բարեկամութիւնը, փառասիրութիւնը, դրամը, ուսումները, գործերը քաղաքացիական պարտականութիւնները՝ ասոնց վրայ իշխող օրէնքներով հանդերձ պայմանները՝ որոնց մէջ այս պաշտօնները կը կատարուին այնպէս ինչպէս կը տեսնենք իրականութեան մէջ և ոչ թէ այնպէս՝ ինչպէս մտատիպարը հետախուզող բարոյախօսը պիտի ըղձար որ ըլլային:

Գործնական իմաստութեան ծուծը պարտին ըլլալ հասարակ տեղիքը, կամ որ նոյն է մաշած գաղափարները, քանզի անոր պարունակած ամէնէն լաւ մասը մարդկութեան հասարակաց եղող փորձառութեան արդիւնքն է: Անոր ամէնէն կարեւոր տիեզերական առաջարկութիւնները (proposition) պարտին սոյն իմաստով մը ինքնայայտ կամ հետեւակ ճշմարտութիւններ ըլլալ: Ճամբան ա՛յնչափ կոխուած ու տոփուած է փոփոխակի անցնող ամբոխներուն կողմէ, որ ճամբորդութեան վերաբերեալ գլխաւոր ցուցմունքները հնօրեայ են, և եթէ պատահարներ ու երբեմն աղէտներ տեղի ունենան հոն, ամէնքս ալ գիտենք թէ յաճախ ասոնք առաջ կուգան ո՛չ այնչափ հետեւելի ուղղութեան մասին անկատար ծանօթութենէ, որչափ կամքի թերի կրթութենէ: Բայց ինքնայայտ կամ հետեւակ ճշմարտութիւնն ու հասարակ տեղիքը կրնան ներկայացուիլ ա՛յնչափ ուշագրաւ, այնչափ ինքնատիպ, հետեւակութենէ ա՛յնչափ զերծ ձեւով մը՝ որ նորանշան ճշմարտութեան մը արտակարգ ազդեցութիւնը կ՚ունենան: Հետեւաբար, զգուշանա՛նք այս մասին, բատ որում սակաւաթիւ են ա՛յն առածները՝ որոնք կարենան ընդունուիլ առանց վերապահումի: Արդարեւ, անոնք կը նկարեն բուռն տպաւորութիւն մը առաջ բերել՝ սքօղելով խնդրին մէկ կողմն ու չափազանցելով միւս կողմը, ու վճիռներուն մեծագոյն մասը պարտին ենթարկուիլ ամէն տեսակ սահմանումներու և ուղղումներու:

Ահաւասիկ, ըստ հեղինակի մը (Chamfort), մեր ծանօթութիւններուն կարգը. Մեր ամէնէն լաւ գիտցած բաներն են 1. Ինչ որ անվրէպ կռահած կամ նախզգացած ենք. 2. Ինչ որ սորված ենք մարդերու և իրերու փորձառութեամբ, 3. Ինչ որ սորված ենք ո՛չ թէ գրքերուն մէջէն, այլ գրքերով՝ այսինքն՝ անոնց մեզ ընել տուած խորհրդածութիւններով 4. Եւ այս է ծանօթութեան ամէնէն ստորին աստիճանը — ինչ որ սորված ենք գրքերուն մէջէն կամ ուսուցիչներու միջոցաւ:

Apharismը կը դասուի սոյն երեք բաժանումներէն երրորդին մէջ: Ասոր առաւելութիւնն է մեր աչքերուն առջեւ դնել ճշմարտութեան մէկ մասը, այնպիսի պայծառ գոյնով մը՝ որ մեզ առիթ ընծայէ միացածին վրայ խորհելու: Մոնթանեը, որ հեշտանք կը զգար Պլուտարքոսէն, զոր միշտ իր գրասեղանին վրայ կը պահէր, թէեւ նուազ կը յարգէր զայն իր երկար ճառերուն համար, քան թէ միւս ա՛յն կնճռոտ հազարումէկ կէտերուն համար՝ զորս հարեւանցի ակնարկով մը միայն կարգացած է, և զո-ս լոկ մատնանիշ կ՚ընէ մեզ, ճամբան ցոյց տալով: Երբեմն իսկ մէկ հարուած միայն կ՚ուղղէ խնդրին սրտին, ու մեզ կը թողու միացածն ընել:

Ճիշդ այսպէս ըսել կ՚ուզէ Պլուտարքոս երբ խորհուրդ կուտայ երիտասարդներուն որ երթան լոյս բերեն ուրիշին վառարանէն, բայց չյապաղին հոն՝ այլ որչափ հնար է կանուխ վառեն իրենց ջահը:

Քերականները զանազանութիւն մը կը դնեն առածին (maxim) ու վճիռին (aphorism)ի միջեւ: Անոնց կարծիքով, վճիռն ընդհանուր զօրութիւն ունեցող մեծ ճշմարտութիւն մը կ՚արտայայտէ միայն, մինչդեռ առածը ճշմարտութիւն մը արտայայտելով հանդերձ, իբր պատգ՚անոր վրայ կ՚աւելցնէ վարքի կանոն մը: Այսպէս, «կան մարդիկ՝ որոնց երեւակայութիւնն իրենց դատողութիւնը խանգարելու աստիճանին մէջ է ճիշդ» վճիռ մըն է. Բայց գործողութեան մաս մը ու մըտածութեան մաս կայ հետագայ դիտողութեան մէջ. «Միջակութեան մեծ նշան մըն է միշտ զգուշաւոր ըլլալ գովեստ ընդունելու պարագային մէջ», կամ Մարկոս Աւրելիոսի սա խօսքին մէջ. «Կ՚ուզե՛ս ուրախութիւն զգալ: Մըտածէ՛ քեզ հետ ապրողներուն արժանիքին վրայ. զոր օրինակ՝ մէկուն կորովին, միւսին համեստութեան, երրորդի մը լայն ազնուասրտութեան վրայ»: Նմանապէս, այս զանազանութեան համաձայն, վճիռ պիտի անուանենք Թաւքըլի սա մտածութիւնը.

«Մարդոց բոլոր դժբախտութիւնը առաջ կուգայ սենեակի մը մէջ հանգիստ կենալ չգիտնալէ»: (*) Բայց առած անունը պիտի պատշաճի շատ տարբեր դպրոցի մը հետեւող փիլիսոփայի մը ա՛յնչափ խորիմաստ, այնչափ հիտհրաշ ու այնչափ մարդասիրական սա խորհուրդին. «Եթէ կ՚ուզէք սիրել մարդկութիւնը՝ չափազանց բան մի՛ սպասէք անկէ»:

Սակայն նշանակութեան այս խնդիրը մեծ կարեւորութիւն չունի ու մենք չը պիտի կասինք զայն աւելի՛ ընդլայնելու համար: Վճի՛ռ թէ առած, յիշե՛նք թէ սա է յատկապէս գրականութեան աղը: Ա՛յն գրքերը՝ որոնք ամէնէն աւելի վճիռ կամ առած կը պարունակեն՝ գէթ արձակ գրքերը՝ հիւթի ու սնունդի կողմէ ամէնէն ճոխերն են, ու ընթերցումին գլխաւոր նպատակներէն մէկն է, թողո՛ւնք հմտութեան ստացումը, այս ճշմարտութիւններուն խորը թափանցել:

(*) Լա Պրիւյէր ալ կ՚ըսէ. «Մեր կրած բոլոր չարիքը առաջ կուգայ առանձին ըլլալ չկրնալէ. ասկէ կը ծագին խաղամոլութիւնը, պերճանքը, զբօսամոլութիւնը, գինեմոլութիւնը, ցոփութիւնը, տգիտութիւնը, բամբասանքը, նախանձը, ինքնամոռացութիւնն ու աստուածամոռացութիւնը:

(Շարունակելի)